

HZN

Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I POSLOVANJA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME U 2019. GODINI

Izvešće o izvršenju godišnjeg programa rada i poslovanja Hrvatskog zavoda za norme u 2019. godini od 28. veljače 2020. godine (Broj: HZN-10-9/2020-IBO-1) s unesenim ispravcima usvojeno je na 19. elektroničkoj sjednici Upravnoga vijeća HZN-a koja je održana u razdoblju od 19. do 27. ožujka 2020. godine (Broj: HZN-10-9/2020-IBO-2). Ovo Izvešće sadrži i ispravke na stranici 43. napravljene u skladu s mišljenjem Ministarstva financija od 16. travnja 2020. godine.

Zagreb, travanj 2020. godine

SAŽETAK	4
UVOD	6
1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	7
2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	8
3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	9
3.1 Upravno vijeće	9
3.2 Ravnatelj	9
3.3 Stručno vijeće	10
4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME	11
5. AKTIVNOSTI NACIONALNE NORMIZACIJE	11
5.1 Pravila rada hrvatske normizacije	11
5.2 Tehnička infrastruktura	11
5.3 Tehnički odbori	12
5.3.1 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO, IEC)	13
5.3.2 Članstvo i rad u tijelima europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI)	14
5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija	15
5.5 Dostavljanje podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)	16
5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije	16
5.7 Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti	17
5.7.1 Prihvatanje i objava normativnih dokumenata	17
5.7.2 Tehnička priprema normativnih dokumenata	18
5.7.3 Uspostava i održavanje podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom ..	19
6. SURADNJA	21
6.1 Europska i međunarodna suradnja	21
6.1.1 Suradnja s organizacijama iz Priloga II. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji	21
6.2 Nacionalna suradnja	22
6.2.1 Suradnja s tijelima državne uprave	22
6.2.2 Suradnja s gospodarskim i strukovnim udrugama i organizacijama koje predstavljaju različite interesne skupine ..	22
6.2.3 Suradnja s obrazovnim i znanstvenim ustanovama	23
7. INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a	24
8. INFORMACIJSKE USLUGE I PROIZVODI	25
8.1 Normoteka i rad s korisnicima	25
8.1.1 Kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP)	28
8.2 Marketing i prodaja norma i normativnih dokumenata	28
8.2.1 Aktivnosti HZN-a u prodaji norma i normativnih dokumenata	28
8.2.2 Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma	33
8.2.3 Marketinške aktivnosti	34

8.3	Dodjela registracijskih brojeva.....	34
8.4	Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT	35
8.5	Internetska stranica.....	35
8.6	Službeno glasilo HZN-a.....	35
8.7	Službena, informativna i promotivna izdanja.....	36
8.8	Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You.....	36
9.	PROMOTIVNE I EDUKACIJSKE AKTIVNOSTI.....	38
9.1	Aktivnosti u promicanju normizacije	38
9.2	Edukacija zainteresiranih strana.....	39
10.	EUROPSKI PROJEKTI.....	39
10.1	Projekt prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik (SA/CEN/2019-02 i SA/CLC/2019-02)	39
11.	POSLOVANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME.....	40
11.1	Ljudski potencijali.....	40
11.1.1	Izobrazba službenika HZN-a	40
11.2	Prostor za rad.....	42
11.3	Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a.....	42
11.4	Financijski pokazatelji.....	42
11.4.1	PRIHODI.....	43
11.4.2	RASHODI	44

SAŽETAK

Hrvatski zavod za norme (HZN) hrvatsko je nacionalno normirno tijelo koje djeluje u skladu sa Zakonom o normizaciji i pravilima međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija u kojima je član. HZN punopravni je član Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO), Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (IEC), Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization*, CEN) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization*, CENELEC) te član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI).

HZN je tijekom 2019. godine obavljao poslove i zadaće hrvatskoga nacionalnog norminog tijela te provedbenog tijela prema Uredbi o europskoj normizaciji br. 1025/2012.

Radom HZN-a upravlja Upravno vijeće HZN-a. Upravno vijeće održalo je tijekom 2019. godine ukupno 5 sjednica. Dana 31. prosinca 2019. godine u HZN-u su bila zaposlena 54 službenika (54 na neodređeno vrijeme), od toga 36 VSS, 2 dr. sc., 2 mr. sc., 2 VŠS i 12 SSS.

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je tijekom 2019. godine sudjelovao u radu tehničkih tijela CEN-a i CENELEC-a, redovitim godišnjim skupštinama CEN-a i CENELEC-a. HZN je redovito glasovao o svim radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a kao i o svim radnim dokumentima CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te o radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih organizacija u čijem radu HZN aktivno sudjeluje.

HZN prati dinamiku razvoja europskih norma te u skladu s tom dinamikom prihvaća europske norme u nacionalni normizacijski sustav u skladu s datumima predviđenim za njihovo prihvaćanje. U normizacijski sustav RH do kraja 2019. godine prihvaćeno je više od 99 % europskih norma. Do kraja 2019. godine u hrvatski normizacijski sustav ukupno je prihvaćeno 33187 norma. Tijekom 2019. godine objavljena je 1721 nova hrvatska norma, povučeno je 1180, a za javnu je raspravu objavljen 1581 normativni dokument. Katalog hrvatskih norma redovito se osuvremenjuje na internetskoj stranici HZN-a, a podaci o rezultatima nacionalne normizacije redovito se objavljuju i u službenom glasilu HZN-a. Tijekom 2019. godine objavljeno je dvanaest brojeva HZN e-glasila.

Tijekom 2019. godine redovito su održavane e-aplikacije HZN-a. U sustav HZNacrti učitana su 772 nacrti norma, a za pristup su se registrirala 102 korisnika. U Repozitorij hrvatskih norma pristupilo je 3079 korisnika koji su izvršili 110780 pregleda norma. Tijekom 2019. godine telefonskim putem i e-poštom odgovoreno je na oko 2000 upita korisnika o normama te je redovito održavan portal za male i srednje poduzetnike na internetskim stranicama HZN-a. Također je proveden redoviti audit sustava upravljanja kvalitetom HZN-a i nadzorni audit, tj. nezavisna vanjska ocjena prema normi HRN EN ISO 9001:2015.

HZN je redovito dostavljao Središnjoj upravi CEN-CENELEC-a naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme na hrvatskome jeziku, a koji se objavljuju u Službenom listu Europske komisije. U 2019. godini dostavljeno je oko 210 naslova norma i nacrti norma na hrvatskome jeziku.

Na zahtjev ministarstava i drugih državnih upravnih organizacija, Hrvatski zavod za norme sudjelovao je tijekom 2019. godine u pripremi popisa odgovarajućih usklađenih norma koje služe kao potpora za provedbu tehničkog zakonodavstva.

Radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom, svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Dana 31. prosinca 2019. godine broj članova HZN-a bio je 291, od toga 273 pravne osobe (tvrtke, komore, javne ustanove, fakulteti, tijela državne uprave,...) te 18 fizičkih osoba (pojedinci ili obrtnici). Svi članovi HZN-a čine Stručno vijeće. Tijekom 2019. godine održana je jedna sjednica Stručnoga vijeća.

Za obavljanje poslova hrvatske normizacije i za praćenje međunarodne i europske normizacije u pojedinim užim područjima normizacije, osnivaju se tehnički odbori. HZN je u 2019. godini imao 172 tehnička odbora. U rad

tehničkih odbora HZN-a uključeno je oko 1900 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd.

HZN imenuje stručnjake za rad u međunarodnim i europskim radnim skupinama. U međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO, IEC) sudjeluje 30 stručnjaka u 39 radnih skupina, dok u europskim organizacijama za normizaciju (CEN, CENELEC) sudjeluje 49 stručnjaka u 68 radnih skupina.

HZN upravlja radom jednoga europskog tehničkog odbora CEN/TC 452, *Assistance Dogs* te jednog međunarodnoga tehničkog pododbora IEC TC31/SC31J, *Classification of hazardous areas and installation requirements*.

Tijekom godine HZN su posjetili studenti tehničkih fakulteta te su za njih održana odgovarajuća izlaganja.

Sudjelovanje službenika HZN-a na stručnim skupovima i seminarima tijekom 2019. godine provodilo se u okviru raspoloživih financijskih sredstava.

U skladu s izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcijom za 2020. i 2021. godinu („Narodne novine“ broj 111/19), HZN-u su odobrena financijska sredstva u ukupnom iznosu od 10.862.030,00 kn. U 2019. godini na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti Hrvatskog zavoda za norme, naplaćeno je 2.835.310,70 kn što predstavlja 100 % naplaćenosti, odnosno u državni proračun je uplaćeno 26,10 % ukupno odobrenih sredstava HZN-a. Rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine s izvora 11 – opći prihodi i primici izvršeni su prema državnoj riznici 95,46 %.

Do 31. prosinca 2019. godine HZN je podmirio sve financijske obveze prema svojim dobavljačima.

UVOD

Hrvatski zavod za norme počeo je s radom kao samostalna javna ustanova 1. srpnja 2005. godine. Do osnivanja Hrvatskoga zavoda za norme, aktivnosti nacionalne normizacije obavljale su se u okviru Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo. HZN je osnovala Vlada Republike Hrvatske (Uredbom o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (Narodne novine 154/2004 i 44/2005)) na temelju Zakona o normizaciji (Narodne novine 163/2003).

Uredbom o izmjeni Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine“ broj 30/10) prenesena je nadležnost nad radom HZN-a s ministarstva nadležnog za poslove znanosti na ministarstvo nadležno za poslove gospodarstva.

HZN radi na temelju Zakona o ustanovama („Narodne novine“ broj 76/93, 29/97, 47/99, 35/08 i 127/19), Zakona o normizaciji („Narodne novine“ broj 80/13) i Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme („Narodne novine“ broj 154/04, 44/05, 30/10, 34/12 i 79/12) te Uredbe o europskoj normizaciji br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Europskog vijeća od 25. listopada 2012. godine, koja je za Republiku Hrvatsku u potpunosti stupila na snagu 1. srpnja 2013. godine. Uredba o europskoj normizaciji uređuje zakonsko područje normizacije koje je jedinstveno za sve europske države. Zakonom o normizaciji određeno je da je HZN nadležno tijelo za provedbu ove Uredbe. Zakonom o normizaciji također su utvrđena načela i ciljevi hrvatske normizacije, organizacija i djelovanje HZN-a te pripremanje i izdavanje hrvatskih norma.

Hrvatska se normizacija temelji na sljedećim načelima:

- pravo dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme i prihvaćanja hrvatskih norma te dragovoljnoj primjeni hrvatskih norma
- konsenzus o sadržaju hrvatskih norma
- javnost rada u svim fazama pripreme norma i obavješćivanju javnosti o normizacijskom radu
- sprječavanje prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom
- međusobna usklađenost hrvatskih norma
- uzimanje u obzir dostignutog stanja tehnike te rezultata europske i međunarodne normizacije.

Ciljevi su hrvatske normizacije:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša
- promicanje kvalitete proizvoda, procesa i usluga
- osiguranje svrhovite uporabe rada, gradiva i energije
- poboljšanje proizvodne učinkovitosti ograničenjem raznolikosti, osiguranjem spojivosti i zamjenjivosti
- uklanjanje tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

HZN kao član predstavlja Republiku Hrvatsku u Međunarodnoj organizaciji za normizaciju ISO (*International Organization for Standardization*), Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu IEC (*International Electrotechnical Commission*), Europskom odboru za normizaciju CEN (*European Committee for Standardization*) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju CENELEC (*European Committee for Electrotechnical Standardization*) te u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI (*European Telecommunications Standards Institute*) kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske.

1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Djelatnost HZN-a utvrđena je člankom 5. Zakona o normizaciji i člankom 4. Uredbe o osnivanju HZN-a, tako da HZN obavlja ove poslove:

1. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma
4. uređuje, izdaje i distribuira hrvatske norme, druge dokumente i publikacije iz područja normizacije
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu
8. promiče uporabu hrvatskih norma
9. nabavlja i održava zbirke europskih, međunarodnih te važnijih nacionalnih i granskih normativnih dokumenata
10. uspostavlja infrastrukturu savjetodavnih (programski odbori) i tehničkih tijela (tehnički odbori/pododbori i radne skupine) za obavljanje poslova hrvatske normizacije
11. osigurava i koordinira sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju
12. surađuje s nacionalnim normiranim tijelima drugih država
13. obavlja poslove informativne središnjice za WTO/TBT
14. obavlja poslove povezane s obavješćivanjem u području tehničkih norma i propisa
15. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme za primjenu tehničkog zakonodavstva
16. uspostavlja i održava bazu podataka o hrvatskim normama povezanim s tehničkim zakonodavstvom
17. može pripremati popise hrvatskih norma uz pojedine tehničke propise za objavu u Narodnim novinama
18. izdaje službeno glasilo u kojem objavljuje obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima europskih norma, obavijesti o novim hrvatskim normama te obavijesti o povlačenju hrvatskih norma kao i druge obavijesti iz područja normizacije
19. uspostavlja, razvija i održava hrvatsko tehničko nazivlje
20. provodi stručnu izobrazbu u području normizacije i srodnih djelatnosti
21. surađuje s tijelima državne uprave u područjima svoje djelatnosti, posebno radi podrške provedbi tehničkoga zakonodavstva
22. surađuje s gospodarskim i drugim strukovnim udrugama, obrazovnim i znanstvenim ustanovama
23. surađuje u razvojnim i istraživačkim projektima povezanim s normizacijom.

U skladu s člankom 13. Statuta HZN-a, djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Zakonom o normizaciji i Uredbom o osnivanju HZN-a utvrđeno je da radi ostvarivanja svojih interesa povezanih s hrvatskom normizacijom svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Statutom HZN-a utvrđen je način sudjelovanja članova HZN-a u radu i upravljanju HZN-om, vrste članstva i način ostvarivanja članstva.

Pravilnikom o članstvu u HZN-u uređena su pitanja povezana s članstvom u HZN-u, prava i dužnosti članova, utvrđivanje iznosa članarine i način njezina plaćanja, prijavljivanje i primanje u članstvo te prestanak članstva. Tijela državne uprave prijavljuju se za suradnju s HZN-om i prema članku 2. Pravilnika o članstvu u HZN-u smatraju se redovitim članovima HZN-a.

Tijekom 2019. godine došlo je do promjene broja članova HZN-a. U tablici 1 prikazani su usporedni podaci o članovima HZN-a za 2018. i 2019. godinu, prema vrsti članstva i vrsti pravnih osoba, a u skladu s odlukama Upravnoga vijeća tijekom 2019. godine.

Tablica 1 – Podaci o broju članova Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	Stanje 2018-12-31	Stanje 2019-12-31
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	8	8
Ukupno promatračkih članova	8	8
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	161	158
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	21	20
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	5	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	10	11
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	20	19
Fizičke osobe – pojedinci	22	15
Obrt – fizičke osobe	2	3
Tijela državne uprave	51	51
Ukupno redovitih članova	294	283
Ukupno članova HZN-a	302	291

Članovi HZN-a su dužni platiti članarinu za tekuću godinu do kraja ožujka kako bi zadržali svoja prava.

U 2019. godini od članarina je prikupljeno 973.450,00 kuna, a prethodne godine 1.044.000 kuna. Ostvareni prihodi od članarina manji su za oko 6,7 % u odnosu na 2018. godinu. Prihod se uplaćuje u Državni proračun RH.

3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Člankom 6. Uredbe o osnivanju HZN-a utvrđena su tijela HZN-a: Upravno vijeće, ravnatelj i Stručno vijeće. Statutom HZN-a uređeno je osnivanje Savjeta za norme i Tehničke uprave te programskih i tehničkih odbora.

3.1 Upravno vijeće

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj dana 5. siječnja 2017. godine donijela je Rješenje o imenovanju predsjednice i dijela članova Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za norme (Klasa: 080-02/17-01/03; Urbroj: 5030115/1-17-03, Narodne novine broj 4/2017) kojim se:

1. NATAŠA MIKUŠ ŽIGMAN, predstavnica ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva imenuje predsjednicom Upravnog vijeća HZN-a
2. za članove Upravnog vijeća HZN-a imenuju:
 - ZVONIMIR NOVAK, predstavnik ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva
 - mr. sc. MIRELA ZEČEVIĆ, predstavnica ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva
 - ANA MARIJA BOLJANOVIĆ, predstavnica Radničkog vijeća HZN-a.

Na sjednici održanoj dana 2. ožujka 2017. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Rješenje o imenovanju (Klasa: 080-02/17-01/97; Urbroj: 5030115/1-17-03, „Narodne novine“ broj 20/17) kojim se:

- OLIVERA MAROŠ, predstavnica Stručnog vijeća HZN-a imenuje članicom Upravnog vijeća HZN-a.

Na sjednici održanoj dana 18. srpnja 2019. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Rješenje o razrješenju (Klasa: 080-02/19-02/58; Urbroj: 50301-15/07-19-02, „Narodne novine“ broj 70/19) kojim se:

- ANA MARIJA BOLJANOVIĆ, predstavnica Radničkog vijeća HZN-a razrješuje dužnosti članice Upravnog vijeća HZN-a.

Na sjednici održanoj dana 18. srpnja 2019. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Rješenje o imenovanju (Klasa: 080-02/19-01/86; Urbroj: 50301-15/07-19-02, „Narodne novine“ broj 70/19) kojim se:

- MELANIJA GRUBIĆ SUTARA, predstavnica Radničkog vijeća HZN-a imenuje članicom Upravnog vijeća HZN-a.

Člankom 26. stavkom 4. Statuta HZN-a utvrđeno je da se sjednice Upravnog vijeća održavaju prema potrebi, a najmanje šest puta godišnje. Upravno vijeće tijekom 2019. godine održalo je ukupno 5 sjednica. Na sjednicama Upravnoga vijeća, raspravljana su pitanja i donesene odluke iz njegove nadležnosti.

3.2 Ravnatelj

U skladu s člankom 38. Statuta, ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Hrvatskog zavoda za norme.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od dana 31. ožujka 2017. godine (Klasa: 080-02/17-02/86; Urbroj: 5030115/1-17-02) razriješen je Igor Božičević dužnosti vršitelja dužnosti ravnatelja Hrvatskog zavoda za norme.

Rješenjem Vlade Republike Hrvatske od dana 31. ožujka 2017. godine (Klasa: 080-02/17-01/143; Urbroj: 5030115/1-17-02, „Narodne novine“ broj 32/17) imenovan je Igor Božičević ravnateljem Hrvatskog zavoda za norme.

Tijekom 2019. godine ravnatelj HZN-a obavljao je poslove sukladno članku 38. Statuta HZN-a, a za svoj rad bio je odgovoran, u skladu člankom 36. Statuta, Vladi Republike Hrvatske, ministru nadležnom za poslove gospodarstva i Upravnom vijeću.

3.3 Stručno vijeće

U skladu s člankom 6. Zakona o normizaciji, članovi HZN-a članovi su Stručnog vijeća i imaju pravo sudjelovati u njegovu radu. U skladu s Uredbom o osnivanju HZN-a, člancima 32. i 33. Statuta utvrđeni su poslovi Stručnoga vijeća i način njegova rada.

Tijekom 2019. godine održana je jedna sjednica Stručnoga vijeća 13. studenog 2019. godine.

4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Opći akti Hrvatskog zavoda za norme su: Statut HZN-a, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Hrvatskog zavoda za norme, Pravilnik o plaćama i drugim materijalnim pravima radnika HZN-a, Odluka o rasporedu radnog vremena i načinu evidentiranja radnika, Poslovnik o radu Upravnog vijeća, Poslovnik o radu Stručnoga vijeća HZN-a, Poslovnik o radu Tehničke uprave HZN-a, Cjenik usluga HZN-a, Cjenik norma i drugih publikacija, Odluka o iznosu članarine u HZN-u te drugi akti kojima se uređuju pojedina pitanja povezana s obavljanjem djelatnosti HZN-a i odluke kojima se utvrđuju pitanja značajna za rad HZN-a.

5. AKTIVNOSTI NACIONALNE NORMIZACIJE

5.1 Pravila rada hrvatske normizacije

Opće akte kojima se utvrđuju pravila za rad hrvatske normizacije donosi Upravno vijeće HZN-a u skladu s člankom 25. Statuta.

Pravila rada hrvatske normizacije pod zajedničkim nazivom Unutrašnja pravila za normizaciju sastoje se od šest dijelova. Unutrašnja pravila za normizaciju Hrvatskoga zavoda za norme (HZN) moraju biti usklađena s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Unutrašnja pravila za normizaciju u prvome su redu namijenjena za uporabu zaposlenicima HZN-a i tehničkim odborima, a posebno predsjednicima i tajnicima tehničkih odbora te svima koji su uključeni u izradu nacrti norma i nacrti drugih dokumenata HZN-a dostupnih javnosti. Tijekom godine nastavljen je rad na reviziji svih dijelova Unutrašnjih pravila za normizaciju Hrvatskoga zavoda za norme (HZN), a nova izdanja bit će objavljena 2020. godine.

5.2 Tehnička infrastruktura

U rad tehničkih odbora HZN-a uključeno je oko 1900 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd. Pojedini stručnjaci uključeni su u rad više tehničkih odbora/podobora.

Tijekom 2019. godine pripremljen je i održan niz sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina s ciljem provedbe postupka prihvaćanja europskih i međunarodnih norma u hrvatski normizacijski sustav. Tehnički odbori, podobori i radne skupine sudjelovali su u prevođenju 32 europska i međunarodna normativna dokumenta

Tablica 2 – Broj tehničkih odbora HZN-a 2019. godine prema područjima normizacije i broju održanih sastanaka

Područje normizacije	Broj tehničkih odbora	Broj sastanaka	Broj objavljenih prevedenih norma
Osnovne norme	11	2	4
Graditeljstvo	22	20	1
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	11	1	—
Metalni materijali	6	3	—
Nemetalni materijali	11	10	7
Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	11	10	0
Strojarstvo	14	5	0
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	11	11	5
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	19	21	2
Opća elektrotehnika	10	10	4
Elektronika	15	7	2
Energetska elektrotehnika	23	1	-
Telekomunikacije	2	1	-
Informatika	6	3	1
UKUPNO	172	105	26

Broj održanih sastanaka tehničkih odbora u odnosu na ukupan broj tehničkih odbora pokazuje da uz fizičko održavanje sastanaka treba omogućiti i održavanje elektroničkih sjednica. U tom cilju, tijekom 2019. godine osigurani su tehnički preduvjeti.

Svi registrirani članovi HZN/TO-a imaju pristup zaštićenom području na internetskoj stranici HZN-a gdje se nalaze nacionalni, europski i međunarodni radni dokumenti.

5.3 Tehnički odbori

U podršci i radu tehničkih odbora obavljaju se redovito ovi poslovi:

- prihvaćanje i registracija prijava za rad u tehničkim odborima
- organizacija i sazivanje sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina
- pregled i praćenje stanja međunarodne/europske normizacije u području rada svakoga pojedinog tehničkog odbora
- unos podataka o novim normizacijskim projektima svakoga tehničkog odbora u sustavu HZNorm
- distribucija međunarodnih i europskih norma kao radnih dokumenata za rad svakoga tehničkog odbora/pododbora/radne skupine
- pregled međunarodnih i europskih norma radi izrade prijedloga o prihvaćanju tih norma u hrvatsku normizaciju
- prijevod i lektura naslova norma i opisa područja primjene
- izrada prijedloga o prihvaćanju međunarodnih/europskih norma, provedba postupka odobravanja i registracije u sustavu HZNorm
- objava prijedloga za prihvaćanje međunarodnih i europskih norma u svakom broju HZN Glasila
- pripreme za prevođenje i prijevod norma
- priprema, izrada i oblikovanje nacrtu hrvatskih norma i objave javne rasprave
- priprema popisa prihvaćenih hrvatskih norma i objave popisa u svakom broju HZN Glasila
- priprema i objave popisa norma koje se povlače u svakom broju HZN Glasila.

Tehnički odbori HZN-a prate rad tehničkih odbora europskih organizacija za normizaciju CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te tehničkih odbora međunarodnih organizacija za normizaciju ISO-a i IEC-a (tablica 3). Kao član CEN-a i CENELEC-a, HZN ima obvezu glasovanja o svim nacrtima europskih norma kao i obvezu objavljivanja svih europskih norma kao hrvatskih norma te stoga prati rad svih CEN-ovih i CENELEC-ovih odbora.

Tablica 3 – Obuhvaćenost područja rada europskih i međunarodnih tehničkih odbora s hrvatskim tehničkim odborima

Normirno tijelo	Broj europskih ili međunarodnih tehničkih odbora	Obuhvaćenost
CEN	321	100 %
CENELEC	63	100 %
CEN/CENELEC	16	100 %
ETSI	27	100 %
ISO	249	59 %
IEC	100	50 %
ISO/IEC	1	100 %

U skladu s obvezama, HZN obuhvaća sve tehničke odbore na europskoj razini, dok na međunarodnoj razini obuhvaćenost tehničkih odbora ovisi o zainteresiranim stranama u Republici Hrvatskoj.

HZN, kao djelatni član, prati rad 13 tehničkih odbora i pododbora ISO-a te 13 tehničkih odbora i pododbora IEC-a (tablica 4).

Tablica 4 – Djelatno članstvo u međunarodnim tehničkim odborima i pododborima IEC-a i ISO-a

IEC	ISO
IEC/TC 14	ISO/TC 34/SC 17
IEC/TC 31	ISO/TC 37/SC 2
IEC/TC 31/SC 31G	ISO/TC 37/SC 4
IEC/TC 31/SC 31J	ISO/TC 37/SC 5
IEC/TC 31/SC 31M	ISO/TC 46
IEC/TC 38	ISO/TC 46/SC 9
IEC/TC 57	ISO/TC 228
IEC/TC 61/SC 61D	ISO/TC 238
IEC/TC 65/SC 65E	ISO/TC 251
IEC/TC 77/SC 77A	ISO/TC 267
IEC/TC 79	ISO/TC 307
IEC/TC 85	ISO/TC 309
IEC/TC 106	ISO/CASCO

Tijekom 2018. godine pokrenuta je inicijativa za osnivanje *Programskog odbora za područje elektrotehnike, informatike i telekomunikacija*, a Tehnička uprava HZN-a odobrila je pokretanje postupka koji je u tijeku.

5.3.1 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO, IEC)

HZN je član Međunarodne organizacije za normizaciju (*International Organization for Standardization*, ISO) te Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (*International Electrotechnical Commission*, IEC). Rad i aktivnosti HZN-a bili su u 2019. godini usmjereni na izvršavanje obveza koje proizlaze iz članstva u međunarodnim normizacijskim organizacijama.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na:

- 108. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan 19. do 21. veljače 2019. godine u Ženevi, Švicarska
- 109. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan 11. i 12. lipnja 2019. godine u San Joseu, Kostarika
- 110. sastanku Vijeća ISO-a (*ISO Council*) koji je održan 18. rujna 2019. godine u Cape Townu, Južna Afrika
- 53. sastanku ISO DEVCO koji je održan 18. i 19. rujna 2019. godine u Cape Townu, Južna Afrika
- 42. sastanku Opće skupštine ISO-a koji je održan 19. i 20. rujna 2019. godine u Cape Townu, Južna Afrika

Od 2017. godine HZN je član Vijeća ISO-a (*ISO Council*). Vijeće ISO-a je središnje upravljačko tijelo ISO-a koje se sastaje tri puta godišnje i čine ga predstavnici 20 zemalja članica ISO-a, službenici ISO-a te predsjedatelji odbora za razvoj politike CASCO, COPOLCO i DEVCO.

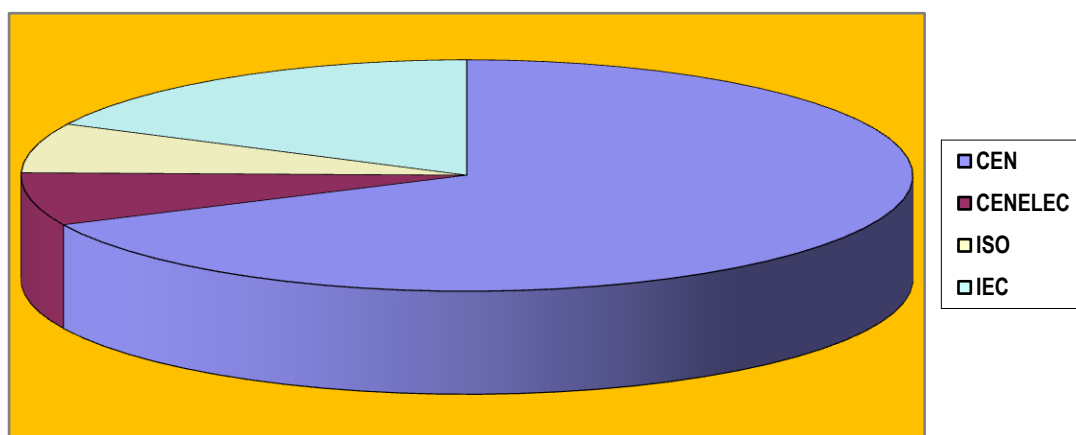
HZN vodi tajništvo međunarodnoga tehničkog pododбора IEC/TC/SC 31 J, *Razredba zona opasnosti i zahtjevi za instalacije* (*Classification of hazardous areas and installation requirements*) u suradnji s tvrtkom FIDITAS d.o.o. za tehničku sigurnost i ispitivanje.

U radu ISO-ovih radnih skupina sudjeluju 2 stručnjaka u 4 radne skupine koji se bave izradom norma iz područja čvrstih biogoriva i lančanih blokova te tehnologijom elektroničke distribuirane glavne knjige.

U radu IEC-ovih radnih skupina sudjeluje 28 stručnjaka u 35 radnih skupina koji se bave izradom norma iz područja upravljanja energetske sustavom, elektromagnetske kompatibilnosti u elektrotehnici i telekomunikacijama, eksplozivnih atmosfera, električne opreme za željeznicu, energetskih transformatora, itd.

Nacionalni tajnik IEC-a za Hrvatsku redovito je provodio aktivnosti praćenja, pripreme i elektroničkog glasovanja o IECEE radnim dokumentima kao i o radnim dokumentima Vijeća IEC-a (*IEC Council*).

Tijekom razdoblja od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine u zaštićenom je području članovima HZN/TO-a stavljeno na raspolaganje ukupno 18275 radnih dokumenata. Najveći je broj radnih dokumenata (13479) bio iz djelokruga rada tehničkih odbora CEN-a. Slijedi IEC s 2051 radnim dokumentom te ISO s 1856 radnih dokumenata i CENELEC s 889 radnih dokumenta.

Slika 1 – Grafički prikaz radnih dokumenata prema normizacijskoj organizaciji za 2019. godinu

5.3.2 Članstvo i rad u tijelima europskih organizacija za normizaciju (CEN i CENELEC) i Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI)

HZN je kao član Europskog odbora za normizaciju (*European Committee for Standardization, CEN*) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (*European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC*) te kao nacionalno normizacijsko tijelo član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (*European Telecommunications Standards Institute, ETSI*) redovito sudjelovao u aktivnostima tih organizacija.

HZN je sudjelovao u radu Tehničke uprave CEN-a (CEN/BT) i Tehničke uprave CENELEC-a (CENELEC/BT) te godišnjim skupštinama CEN/CENELEC-a i u radu drugih tijela europskih organizacija za normizaciju i na događanjima koje ona organiziraju.

Tijekom 2019. godine djelatnici HZN-a sudjelovali su na:

- CENELEC/BT 161. sjednici u Bruxellesu, Belgija, 2019-02-06/07
- CEN/BT 86. sastanku u Bruxellesu, Belgija 2019-02-07/08
- CEN-CENELEC-ovu seminaru *StandarDays – Discover the world of European Standards* u Bruxellesu, 2019-04-29/30 2019
- CEN/BT 87. sastanku u Bruxellesu, Belgija, 2019-05-27/28
- CENELEC/BT 162. sjednici u Bruxellesu, Belgija, 2019-05-28/29
- 51. općoj skupštini CEN-a u Bukureštu, Rumunjska, 2019-06-05
- 59. općoj skupštini CENELEC-a u Bukureštu, Rumunjska, 2019-06-06
- Konferenciji na visokoj razini o europskoj normizaciji povodom rumunjskog predsjedanja Europskim vijećem, 2019-06-07
- CENELEC/BT 163. sjednici u Bilbao, Španjolska, 2019-10-01/02
- CEN/BT 88. sastanku u Bilbao, Španjolska, 2019-10-02/03
- 52. općoj skupštini CEN-a u Bruxellesu, Belgija, 2019-11-19/20

HZN upravlja radom europskoga tehničkog odbora CEN/TC 452, *Assistance Dogs*. Povezano s aktivnostima odbora, HZN-a je sudjelovao na 4. plenarnom sastanku, 2019-05-15/17 u Delftu, Nizozemska (tajništvo HZN) te u organizaciji sastanaka radnih skupina CEN/TC 452/WGs u Zagrebu, 2019-12-2/6.

HZN je sudjelovao u radu Odbora za norme (Committee on Standards) koji je osnovan na temelju Uredbe o europskoj normizaciji br. 1025/2012 pri Europskoj komisiji. Tijekom 2019. godine djelatnica HZN-a sudjelovala je na:

- 18. sastanku u Bruxellesu, Belgija, 2019-03-05
- 19. sastanku u Bruxellesu, Belgija, 2019-06-24.

Djelatnik HZN-a koji aktivno sudjeluje u radu radne skupine CEN-CLC/BTWG 12, *Harmonized standards and the European regulatory framework* svojim prijedlozima dao je bitan doprinos pri izradi informatičkog rješenja za nadzor europskoga zakonodavnog sustava (monitoring tools). Tijekom rada u toj radnoj skupini djelatnik HZN-a pokrenuo je i inicijativu za uspostavljanje nagrade na CEN-CENELEC-ovoj razini za dostignuća u normizaciji. Inicijativa je prihvaćena te su krajem 2019. dodijeljene i prve nagrade u CEN-u i CENELEC-u. Rad radne skupine održava se putem aplikacije GoTo Meeting, a tijekom 2019. godine održano je 6 sastanaka.

Djelatnica HZN-a sudjelovala je na sastancima radne skupine za mala i srednja poduzeća (SME-WG) putem web konferencije u siječnju 2019. godine.

Stručnjaci iz Republike Hrvatske (preko HZN-a) uključeni su u rad CEN-ovih i CENELEC-ovih radnih skupina. U 63 radne skupine CEN-a sudjeluje 45 stručnjaka iz Republike Hrvatske na izradi norma iz područja: električna vozila, prometni znakovi, akustička svojstva zgrada, kemijski dezinficijensi i antiseptici, zaštita od požara, protupožarna i vatrogasna oprema, proizvodi na bazi gipsa, staklo u graditeljstvu, sustav označivanja veličine odjeće, vatrogasne pumpe, prometni znakovi, zaštita kulturne baštine, eurokodovi, itd.

U rad CENELEC-ovih tehničkih tijela uključena su 52 stručnjaka iz Republike Hrvatske. U 5 radnih skupina CENELEC-a sudjeluju 4 stručnjaka iz Republike Hrvatske na izradi norma u području: električne oprema za željeznicu, energetskih transformatora, električnih kabela, itd.

5.4 Glasovanje o radnim dokumentima europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija

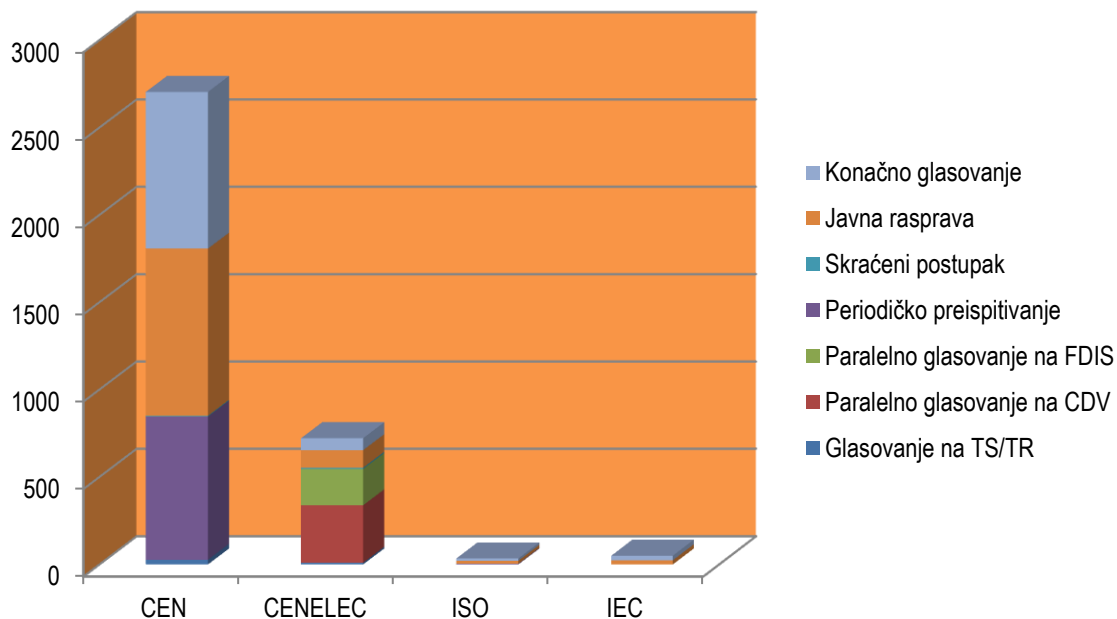
U 2019. godini HZN je u potpunosti ispunio obvezu glasovanja o nacrtima norma i konačnim nacrtima norma europskih normizacijskih organizacija (CEN i CENELEC) te o nacrtima norma, konačnim nacrtima norma i ostalim radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih normizacijskih organizacija (ISO-a i IEC-a) u kojima je HZN punopravni član.

U CEN-u je 2019. godine bilo ukupno 2704 glasovanja. Od tog broja, na javnoj raspravi bilo je 957 nacrti norma i 897 konačnih nacrti norma, po skraćenom postupku glasovalo se za 5 radnih dokumenata, zatim 818 periodičnih preispitivanja norma i 27 tehničkih izvještaja.

U CENELEC-u se 2019. godine glasovalo o ukupno 738 radnih dokumenata: 100 nacrti norma na javnoj raspravi, 68 konačnih nacrti norma (FDIS), 8 radnih dokumenata po skraćenom postupku, 328 paralelnih glasovanja o CDV i-207 o FDIS. Također se glasovalo o 17 dokumenata TS/TR te 10 ostalih vrsta dokumenata.

U ISO-u je 2019. godine bilo ukupno 87 glasovanja o nacrtima norma i drugim radnim dokumentima tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član. Završnih glasovanja bilo je ukupno 30, i to: 17 nacrti norma na javnoj raspravi i 13 konačnih nacrti norma. Također su obavljena 4 glasovanja o normama na periodičkom preispitivanju.

U IEC-u se 2019. godine glasovalo o ukupno 50 dokumenata, od kojih su 24 nacrti norma i 26 konačnih nacrti norma tehničkih odbora u kojima je HZN punopravni član. Osim toga, glasovalo se o 43 druge vrste dokumenata. Također se glasovalo o 87 dokumenata tehničkih odbora IEC-a u kojima je HZN promatrač.

Slika 2 – Grafički prikaz glasovanja HZN-a u 2019. godini o radnim dokumentima za izradu međunarodnih i europskih norma

5.5 Dostavljanje podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)

HZN je obavezan dostavljati podatke o prihvaćenim normama i normizacijskim dokumentima CEN-a i CENELEC-a. Podaci se učitavaju u sustav CEN-CENELEC iPROJEX, modul *National implementation*. U 2019. godini učitani su podaci za 1418 dokumenata.

HZN je također obavezan dostavljati informacije o izradi izvornih nacionalnih norma, međutim u 2019. godini nije prijavljena nijedna izvorna hrvatska norma.

5.6 Dostavljanje naslova norma na hrvatskome jeziku za Službeno glasilo Europske unije

Naslovi nacionalnih norma koje su prihvaćene europske norme koje su citirane ili će biti citirane u Službenome listu Europske unije (OJ EU) moraju biti prevedene na sve jezike Europske unije (EU) i Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA).

Nacionalna su normirna tijela odgovorna za dostavu nacionalnih naslova norma u fazi konačnog nacrtu, a najkasnije u fazi ratifikacije. Naslovi se ne dostavljaju Europskoj komisiji izravno, već se dostavljaju Središnjoj upravi CEN-a i CENELEC-a (*CEN-CENELEC Management Centre – CCMC*) koja naslove na svim jezicima članova CEN-a i CENELEC-a u elektroničkom obliku dostavlja Europskoj komisiji u skladu s Okvirnim sporazumom potpisanim između CEN-a odnosno CENELEC-a i Europske komisije. Naslovi se učitavaju u sustav iProjex, modul *National titles* prema postavljenim pravilima.

HZN je obavezan dostavljati naslove harmoniziranih europskih norma koje su prihvaćene kao hrvatske norme od 1. srpnja 2013., tj. od ulaska Republike Hrvatske u EU.

U 2019. godini dostavljeno je oko 210 naslova norma i nacrtu norma na hrvatskome jeziku za objavu u OJ EU. Popisi harmoniziranih norma citiranih u OJ EU dostupni su putem internetske stranice: http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/harmonised-standards_hr

Summary of references of European standards published in the Official Journal – Directive 2001/95/EC¹ of the European Parliament and of the Council of 3 December 2001 on general product safety

The summary below consolidates the references of European standards published by the Commission in the *Official Journal of the European Union* (OJ). It reproduces information already published in the L or C series of the OJ as indicated in columns (2), (5) and/or (7). It contains all references which, when the summary was generated, still provided a presumption of safety together with references already withdrawn from the OJ.

The Commission provides this summary for information purposes only. Although it takes every possible precaution to ensure that the summary is updated regularly and is correct, errors may occur and the summary may not be complete at a certain point in time. The summary does not as such generate legal effects.

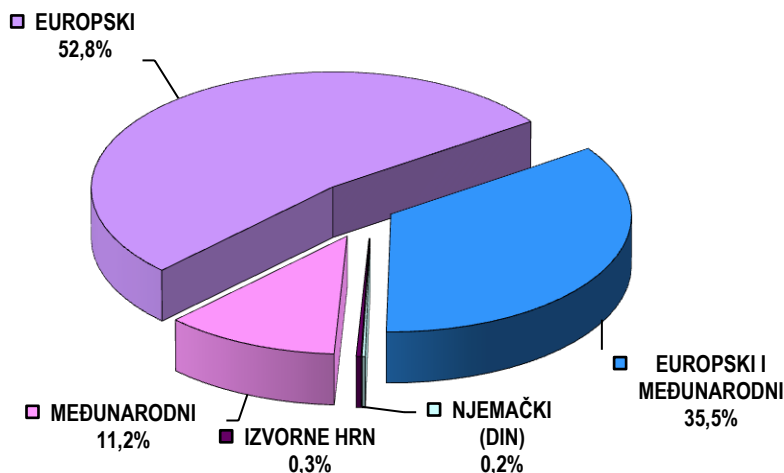
This summary was generated on 31 October 2019

Legislation reference (A)	ESO (B)	Reference number of the standard (C)	Title of the standard (D)	Date of start of presumption of safety (1)	OJ reference for publication in OJ (2)	Restriction (3)	Date of start of presumption of safety with restriction (4)	OJ reference for publication of a restriction in OJ (5)	Date of withdrawal from OJ (end of presumption of safety) (6)	OJ reference for withdrawal from OJ (7)
2001/95/EC	CEN	EN 957-4:2006	Stationary training equipment - Part 4: Strength training benches, additional specific safety requirements and test methods	22-07-2006	OJ C 171, 22-07-2006	-	-	-	11-07-2014	OJ C 220, 11-07-2014
2001/95/EC	CEN	EN 581-1:2006	Outdoor furniture - Seating and tables for camping, domestic and contract use - Part 1: General safety requirements	22-07-2006	OJ C 171, 22-07-2006	-	-	-	-	-
2001/95/EC	CEN	EN 913:1996	Gymnastic equipment - General safety requirements and test methods	15-10-2005	OJ C 256, 15-10-2005	-	-	-	11-07-2014	OJ C 220, 11-07-2014
2001/95/EC	CEN	EN 913:2008	Gymnastic equipment - General safety requirements and test methods	11-07-2014	OJ C 220, 11-07-2014	-	-	-	10-10-2019	OJ L 259, 10-10-2019
2001/95/EC	CEN	EN 913:2018	Gymnastic equipment - General safety requirements and test methods	10-10-2019	OJ L 259, 10-10-2019	-	-	-	-	-

¹ OJ L 11, 15.1.2002, p. 4-17

5.7 Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti

Ukupan broj hrvatskih normativnih dokumenata na dan 31. prosinca 2019. godine bio je 33187 (slika 3). Od toga je prijevodom prihvaćeno 296 normativnih dokumenata, 103 su izvorne hrvatske norme (HRN), dok je u izvorniku prihvaćeno 32788 normativnih dokumenata. U 2019. godini na javnoj je raspravi bilo 2592 prijedloga za prihvaćanje normativnih dokumenata u izvorniku.

Slika 3 – Grafički prikaz hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata prema izvorniku

5.7.1 Prihvaćanje i objava normativnih dokumenata

HZN kontinuirano prati razvoj norma i drugih normativnih dokumenata na europskoj i međunarodnoj razini te nastoji održati dinamiku prihvaćanja tih dokumenata u nacionalni sustav u skladu s dinamikom njihova razvoja na europskoj razini, a u rokovima koje utvrđuju europske normizacijske organizacije CEN i CENELEC.

Budući da se na europskoj razini stalno razvijaju nove norme i drugi normativni dokumenti te preinačuju, povlače i zamjenjuju postojeći, europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC mjesečno objavljuju više od stotinu novih normativnih dokumenata koje je potrebno prihvatiti kao hrvatske. Do kraja 2019. godine, u nacionalni je normizacijski sustav ukupno prihvaćeno više od 99 % europskih normativnih dokumenata.

HZN, kao član CEN-a i CENELEC-a, obvezan je objavljivati sve nacрте europskih norma i drugih normativnih dokumenata na nacionalnoj razini. HZN objavljuje informacije o hrvatskim nacртima u HZN e-glasilu koje je dostupno na internetskim stranicama HZN-a: <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=1704>.

Tekstovi nacрта norma dostupni su na internetskoj stranici HZN-a u sustavu HZNacrti, a u 2019. godini u sustav su učitana 772 nacрта norma.

Tijekom 2019. godine objavljen je 1841 novi hrvatski normativni dokument (uključujući amandmane i ispravke), 1180 ih je povučeno, a za javnu je raspravu objavljen 1581 dokument.

5.7.2 Tehnička priprema normativnih dokumenata

U HZN-u se tehnički uređuju europske i međunarodne norme i normativni dokumenti prihvaćeni u izvorniku za njihovu nacionalnu distribuciju (uključivanje nacionalnih identifikacijskih elemenata i predgovora). Tijekom 2019. godine u Odsjeku za poslove normoteke u elektroničkom formatu (PDF formatu) pripremljeno je 1840 hrvatskih norma.

Hrvatske norme i drugi normativni dokumenti, bilo prijevodi ili izvorni, koji se objavljuju na hrvatskome jeziku te izvorni hrvatski normativni dokumenti koji se radi posebnih zahtjeva prevode i objavljuju na engleskome jeziku, tehnički se pripremaju za objavljivanje i distribuciju u Odsjeku za tehničku pripremu norma. Ti se dokumenti pripremaju i pohranjuju isključivo u elektroničkom obliku (PDF formatu) za distribuciju korisnicima. Osim toga, u Odsjeku za tehničku pripremu norma, prema potrebama i zahtjevima posla drugih odsjeka, prevode se i lektoriraju sve vrste normativnih dokumenata, tekstova, stručnih članaka za službeno HZN e-glasilo, korespondencija, razni akti, ugovori i dr.

Izvršenje aktivnosti prevođenja, lektoriranja i grafičkog oblikovanja normativnih i službenih dokumenata u Odsjeku za tehničku pripremu norma (OTPN) do 31. prosinca 2019. godine bilo je sljedeće:

Prevođenje normativnih dokumenata	154	kartica
Prevođenje službenih i drugih dokumenata i ostalih tekstova.....	387	kartica
Lektoriranje engleskih tekstova.....	87	kartica
Prevođenje i redaktura naslova norma	750	naslova
Lektoriranje normativnih dokumenata.....	170	kartica
Lektoriranje službenih i drugih dokumenata i ostalih tekstova	282	kartice
Lektoriranje naslova norma.....	61	kartica
Tehnička priprema norma – tehničko i grafičko oblikovanje (2.400 kartica)	1.600	stranica

U Odsjeku za tehničku pripremu norma (OTPN), tijekom 2019. godine tehnički i grafički pripremljeno je za objavljivanje i distribuciju 29 normativnih dokumenata s ukupno 1600 stranica (tablica 5).

Tablica 5 – Tehnička priprema norma za objavu

R. br.	Oznaka norme	Jezik	HZN e-glasilo
1.	HRN EN ISO/IEC 17025:2017	hr,en	1/2019
2.	HRN EN 14139:2011	hr	1/2019
3.	HRN EN ISO 11252:2013	hr	1/2019
4.	HRN EN 1993-1-8:2014/NA:2014/A1:2019	hr	1/2019
5.	HRN EN 1993-1-8:2014/NA:2014/A1:2019	en	1/2019
6.	HRN EN 16931-1:2017	hr,en	2/2019
7.	HRN EN ISO 11554:2017	hr	2/2019
8.	HRN EN 1130-1:1996	hr	3/2019
9.	HRN EN 1130-2:1996	hr	3/2019
10.	HRN EN 60825-1:2015	hr	3/2019
11.	HRN EN 60825-1:2015/AC:2017	hr	4/2019
12.	HRN EN 13808:2013	hr	5/2019
13.	HRN EN 13986:2015	hr	5/2019
14.	HRN EN 14023:2010	hr	5/2019
15.	HRN EN 14342:2013	hr	5/2019
16.	HRN EN 14682:2014	hr	5/2019
17.	HRN EN 14915:2017	hr	5/2019
18.	HRN EN 50561-1:2013	hr	5/2019
19.	HRN EN 50561-1:2013/AC:2015	hr	5/2019
20.	HRN EN ISO 472:2013	hr,en,fr,de	5/2019
21.	HRN ISO 5805:2016	hr,en	6/2019
22.	HRN EN 55032:2015	hr	9/2019
23.	HRN EN 55032:2015/AC:2016	hr	9/2019
24.	HRN EN 1129-1:1995	hr	11/2019
25.	HRN EN 1129-2:1995	hr	11/2019
26.	HRN EN 13850:2012	hr	11/2019
27.	HRN EN 1073-2:2002	hr	12/2019
28.	HRN EN 420:2017	hr	12/2019
29.	HRN EN 1992-1-2:2013/A1:2019	hr	12/2019

5.7.3 Uspostava i održavanje podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom

U informacijskom sustavu HZN-a, Odsjek za poslove normoteke prati podatke o harmoniziranim normama u području usklađenoga europskog zakonodavstva.

U tablici 6 nalazi se popis uredbi i direktiva novoga zakonodavnog okvira s pripadajućim brojem harmoniziranih europskih norma koje su objavljene do 31. prosinca 2019. godine i koje su preuzete u hrvatski nacionalni normizacijski sustav.

Tablica 6 – Prikaz broja harmoniziranih europskih norma prihvaćenih za provedbu novoga zakonodavnog okvira

	Područje direktive/uredbe	Oznaka direktive/uredbe	Broj harmoniziranih norma
1.	Niskonaponska oprema (LVD)	2014/35/EU	904
2.	Jednostavne tlačne posude	2014/29/EU	6
3.	Sigurnost igračaka	2009/48/EZ	15
4.	Građevni proizvodi (CPD/CPR)	Uredba (EU) 305/2011	517
5.	Elektromagnetska kompatibilnost (EMC)	2014/30/EU	191
6.	Sigurnost strojeva (MD)	2006/42/EZ	919
7.	Osobna zaštitna oprema (PPE)	Uredba (EU) 2016/425	200
8.	Neautomatske vage	2014/31/EU	1
9.	Medicinski uređaji, aktivni implantabilni medicinski uređaji	90/385/EEZ	54
10.	Uređaji na plinovita goriva	2009/142/EZ	114
11.	Eksplzivni za civilnu uporabu	2014/28/EU	58
12.	Medicinski uređaji	93/42/EEZ	289
13.	Oprema i zaštitni sustavi za potencijalno eksplozivne atmosfere (ATEX)	2014/34/EU	101
14.	Rekreacijska plovila	2013/53/EU	64
15.	Mjerni instrumenti	2004/22/EZ	25
16.	Dizala	2014/33/EU	18
17.	Tlačna oprema (PED)	2014/68/EU	233
18.	Radijsko-telekomunikacijska terminalna oprema	2014/53/EU	160
19.	Medicinski uređaji, in vitro dijagnostika	98/79/EZ	41
20.	Ekološki dizajn i oznake energetske učinkovitosti	2010/30/EU	59
21.	Žičare za prijevoz osoba	Uredba (EZ) 2016/424	17
22.	Pirotehnički proizvodi	2013/29/EU	24
23.	Interoperabilnost željezničkog sustava	2008/57/EZ	188
24.	Ambalaža i ambalažni otpad	94/62/EZ	7
25.	Poštanske usluge	97/67/EZ	15
26.	Kozmetika	Uredba (EZ) 1223/2009	1
27.	Ograničavanje uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (RoHS)	2011/65/EU	-
28.	Kemikalije (REACH)	Uredba (EZ) 1907/2006	3
29.	Novi zakonodavni okvir i EMAS	Uredba (EZ) 765/2008	35
30.	Opća sigurnost proizvoda	2001/95/EZ	69

U Službenom listu Europske unije (OJ EU) u travnju je objavljena odluka Komisije o usvajanju novog formata za navođenje harmoniziranih norma prema kojoj popisi norma postaju sastavni dio provedbenih odluka Komisije koje se objavljuju u L seriji SL EU (dosad su se upotrebljavali objedinjeni popisi norma kao obavijesti Komisije u C seriji SL EU). Popisi norma objavljuvat će se u tri odvojena priloga; u prvome će se navoditi norme koje se navode prvi put, u drugome norme koje se navode uz ograničenje pretpostavke o sukladnosti, a u trećem norme koje se povlače iz popisa te se više ne navode. S obzirom da Komisija neće nužno sastavljati objedinjene popise, način dosadašnjeg praćenja harmoniziranih norma u ISHZN sustavu nije više moguć te je u tijeku osmišljavanje novog načina praćenja podataka o harmoniziranim europskim normama i uspostave i održavanja podataka o hrvatskim normama povezanim s usklađenim europskim zakonodavstvom.

6. SURADNJA

6.1 Europska i međunarodna suradnja

Pregled sudjelovanja HZN-a na događanjima u organizaciji nacionalnih normiranih tijela drugih država:

Predstavnica HZN-a sudjelovala je na obilježavanju 85. godina normizacije na prostorima bivših jugoslavenskih republika koje je održano 26. rujna 2019. godine u Beogradu, Republika Srbija.

Predstavnica HZN-a sudjelovala je na 8. balkanskoj konferenciji koja je održana od 30. rujna do 2. listopada 2019. godine u Tivtu, Crna Gora. Balkanska konferencija o normizaciji je platforma koja okuplja normizacijska tijela iz sljedećih država: Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Slovenije, Srbije i Turske, Albanije, Bugarske, Rumunjske i Moldavije i Cipra. Utemeljena je 2011. godine s namjerom stvaranja ozbiljne lobističke grupe u Europskom odboru za normizaciju (European Committee for Standardization - CEN) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju (European Committee for Electrotechnical Standardization - CENELEC). Predstavnici država sudionika okupljaju se jednom godišnje radi razmjene iskustava, informacija i ideja, mogućnosti zastupanja zajedničkih interesa ili sudjelovanja na projektima.

Predstavnice HZN-a sudjelovale su u radu Europskog foruma za distribuciju norma (EFSD) na 55. sastanku EFSD-a, u Bruxellesu, u Belgiji, u svibnju 2019. EFSD se bavi pitanjima koja se odnose na prodaju, distribuciju i promociju norma uključujući zaštitu autorskih prava na norme. Na sastanku je sudjelovalo 30-ak sudionika, predstavnika nacionalnih normiranih tijela, 2 predstavnika europske organizacije za normizaciju (CEN) i 2 predstavnika međunarodnih organizacija za normizaciju (ISO-a i IEC-a).

Predstavnica HZN-a sudjelovala je na sastanku Europske platforme za ICT normizaciju (*European Multi-Stakeholder Platform on ICT standardisation*) održanom 2019-10-17/18 u Bruxellesu, u Belgiji.

Hrvatski zavod za norme bio je 12. studenog 2019. godine domaćin studijskog posjeta ukrajinske delegacije pod nazivom *Infrastruktura kvalitete i priprema ACAA*¹. Predstavnici Hrvatskog zavoda za norme imali su zadatak predstaviti sudjelovanje HZN-a u europskom sustavu normizacije službenicima tijela državne uprave Ukrajine. Studijski posjet organizirao je Institut za europske politike (*Institut für Europäische Politik (IEP)*) u suradnji s Njemačkom organizacijom za međunarodnu suradnju (*Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit, GIZ*), a delegacija se sastojala od 10 predstavnika ukrajinskog Ministarstva gospodarskog razvoja, trgovine i poljoprivrede (MEDTA).

6.1.1 Suradnja s organizacijama iz Priloga II. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji

HZN je tijekom 2019. godine surađivao s organizacijama iz Priloga III. Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji koje zastupaju interese malih i srednjih poduzeća (MSP) te interese zaštite okoliša u aktivnostima europske normizacije.

Predstavnice HZN-a sudjelovale su u svibnju 2019. godine na godišnjoj konferenciji međunarodnog udruženja *Small Business Standards (SBS)* pod naslovom *Standards for Europe's sustainable growth* koja se održala u Bruxellesu.

Tijekom 2019. godine HZN je surađivao s europskim udruženjem za dizala (EFESME) povezano s objavom i primjenom norma i direktiva u sektoru dizala (norme niza HRN EN 81).

¹ Sporazum o ocjeni sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda

6.2 Nacionalna suradnja

6.2.1 Suradnja s tijelima državne uprave

Zbog važnosti normizacije kao alata za potporu zakonodavstvu i politikama, HZN surađuje s tijelima državne uprave, posebno u područjima koja su obuhvaćena usklađenim zakonodavstvom EU-a.

Na zahtjev tijela državne uprave, HZN izrađuje popise norma koji služe za provedbu usklađenog zakonodavstva radi njihova objavljivanja u Narodnim novinama. Tijekom 2019. godine HZN je na zahtjev Ministarstva mora, prometa i infrastrukture priredio revidirani popis hrvatskih norma na koje upućuju Pravilnik o elektromagnetskoj kompatibilnosti (Narodne novine br. 28/16) i Pravilnik o radijskoj opremi (Narodne novine 49/16).

Povezano s provedbom Zakona o javnoj nabavi, HZN je na zahtjev tijela državne uprave davao tumačenja o upućivanju na primjenu norma u tehničkim specifikacijama za javne nabave.

HZN je tijekom 2019. godine nastavio i suradnju s kontaktnim točkama za proizvode koje su ustrojene u određenim ministarstvima. Na zahtjev Kontaktne točke za proizvode pri Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta (MINGPO) i Kontaktne točke za građevne proizvode pri Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU), HZN je davao informacije o primjeni norma u harmoniziranom i neharmoniziranom području europskog zakonodavstva.

Povezano s paketom mjera koje je objavila Europska komisija za dodatno poboljšanje zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva, HZN je tijekom godine razmjenjivao informacije s Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo, u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje pristupa EU-a patentima bitnim za norme.

HZN je tijekom lipnja surađivao u dijelu programa stažiranja za državne službenike Ukrajine, Moldavije i Gruzije, koje su organizirali Ministarstvo vanjskih i europskih poslova te Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta. Djelatnici HZN-a održali su izlaganja koja su se odnosila na temu "*Participation in Quality Infrastructure relevant international bodies*".

6.2.2 Suradnja s gospodarskim i strukovnim udrugama i organizacijama koje predstavljaju različite interesne skupine

Povezano s primjenom Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji, HZN je i tijekom 2019. godine provodio aktivnosti kako bi MSP-ovima olakšao pristup normama i normizacijskim procesima na nacionalnoj razini.

Tijekom 2019. godine redovito je održavan portal za male i srednje poduzetnike na internetskim stranicama HZN-a pod nazivom Kutak za MSP te je u skladu sa zahtjevima Uredbe 1025/2012 objavljen izvještaj HZN-a o aktivnostima za MSP u 2019. godini.

Kako bi se postigla viša razina sudjelovanja MSP-ova u sustavu normizacije, HZN je i tijekom 2019. godine predstavnicima MSP-a, kao i drugim zainteresiranim korisnicima, osigurao mogućnost čitanja i davanja komentara na nacрте norma putem online sustava za komentiranje nacрте norma (aplikacija HZNacrti).

Tijekom 2019. godine svim je zainteresiranim korisnicima i nadalje bio dostupan besplatan e-tečaj na hrvatskom jeziku kojemu je cilj na brz i jednostavan način potaknuti MSP na uključivanje u normizaciju. <http://www.standards-esme.eu/login/index.php>.

Na internetskim stranicama HZN-a i nadalje je dostupna poveznica na besplatan interaktivan e-tečaj koji daje jasne i jednostavne informacije o normama i normizacijskim procesima u Europi te na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Ovaj e –alat , koji su u suradnji s CEN-om i CENELEC-om osmislili ANEC, ECOS i ETUC, dostupan je putem poveznice www.standards4all.eu. Tečaj se sastoji od nekoliko modula kojima su tema norme, njihova izrada i ključna uloga u zaštiti potrošača, radnika i okoliša.

Tijekom 2019. godine nastavljena je suradnja sa strukovnim komorama i Ministarstvom graditeljstva i prostornoga uređenja u smislu pristupa članova komora Repozitoriju hrvatskih norma HRN4You te su povezano s tim obnovljeni Sporazumi o suradnji s Hrvatskom komorom inženjera građevinarstva (HKIG), Hrvatskom komorom inženjera elektrotehnike (HKIE), Hrvatskom komorom arhitekata (HKA) te Hrvatskom komorom inženjera strojarstva (HKIS).

Predstavnici HZN-a sudjelovali su na sljedećim stručnim skupovima, seminarima, predavanjima i radionicama:

- Godišnja skupština Hrvatskog centra za nerazorna ispitivanja, Zagreb, 2019-02-01
- Hrvatska gospodarska komora, Konferencija *Podržimo održivo* o ciljevima održivog razvoja i prilikama za bolju Hrvatsku, Zagreb, 2019-03-19
- Hrvatska gospodarska komora, *Zadovoljstvo kupca prema Kano modelu*, (predavač Noriaki Kano), Zagreb, 2019-04-16
- *Kliničko inženjerstvo: 'novi' zdravstveni radnici za novo zdravstveno doba* – simpozij, Zagreb 2019-10-21 u Hrvatskom liječničkom zboru, povodom Svjetskog dana kliničkog inženjerstva
- *Advanced Technology Days powered by Microsoft* – konferencija, Zagreb Plaza Event Centar, 2019-12-04/05

6.2.3 Suradnja s obrazovnim i znanstvenim ustanovama

HZN trajno surađuje s obrazovnim i znanstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj koje u programima svojih studija i u svojem radu upotrebljavaju norme.

Tijekom 2019. godine nastavljena je suradnja s fakultetima povezano s promocijom normizacije među studentima. Za sve studente održane su edukacije iz odgovarajućeg područja normizacije te su studenti upoznati s radom HZN-a i dostupnim uslugama normoteke i aplikacijama HZN-a.

Predavanja za studente u prostorijama HZN-a:

2019-04-08	Veleučilište Velika Gorica, specijalistički studij Upravljanje logističkim sustavima i procesima, predavanje Ivana Ivić, Ana Marija Boljanović
2019-05-16	Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, predavanje Branko Burazer, Tomislav Šolc, Dinka Ilić Roller, Ana Marija Boljanović
2019-05-17	Građevinski i arhitektonski fakultet Sveučilišta u Osijeku, predavanje Vlasta Gačeša Morić, Ana Marija Boljanović
2019-11-04	Veleučilište Velika Gorica, dodiplomski studij Održavanje računala; predavanje Dinka Ilić Roller, Danijela Novota Krajnović, Ana Marija Boljanović
2019-12-12	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Zagreb, predavanje Marina Babić, Sanja Hrenar Silić, Ana Marija Boljanović

Tijekom 2019. godine zainteresiranim predstavnicima akademske zajednice osiguran je promotivni pristup Repozitoriju hrvatskih norma HRN4You putem vjerodajnice AAI@EduHr.

U 2019. godini Repozitoriju je pristupilo 579 korisnika akademske zajednice (djelatnika, studenata, vanjskih suradnika i dr.) koji su u više od 14 556 pregleda pogledali 2043 hrvatska normativna dokumenta.

7. INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a

Informatički i komunikacijski sustav HZN-a sastoji se od 11 poslužitelja, devet fizičkih hostova i dva virtualna hosta te tri fizička diskovna skladišta koja proširuju prostor za pohranu. Centralni dio IS HZN-a opremljen je odgovarajućom zaštitom mreže i e-pošte te centraliziranim sustavom za sigurnosno kopiranje poslužitelja (backup).

Okosnicu informatičkog i komunikacijskog sustava čini sustav upravljanja procesima u normizacijskom radu koji se odvija u okviru HZN-a, a temelji se na IBM platformi Lotus Notes s Domino serverom. Taj je sustav projektiran tako da pokriva sve procese koji se odvijaju u postupku donošenja norma te preuzimanja europskih i međunarodnih norma, osigurava rad tehničkih odbora te sudjelovanje hrvatskih stručnjaka u radu europskih i međunarodnih tehničkih odbora u svim fazama razvoja norma, kao što su davanje mišljenja i primjedaba te glasovanje o normativnim dokumentima u svim fazama njihova razvoja. Osim uobičajene razmjene poruka, sustav osigurava izravnu povezanost s aplikativnim rješenjima, tj. prihvaćanje i slanje poruka sa svim vrstama priloženih digitalnih dokumenata iz aplikativnog u sustav e-pošte i obrnuto.

Zbog specifičnosti normizacijskog rada i njegova, prije svega europskog i međunarodnog karaktera, te obveza HZN-a da sudjeluje u tome radu i osigura kompatibilnost toga sustava sa sličnim sustavima europskih (CEN, CENELEC, ETSI) i međunarodnih (ISO, IEC) normizacijskih organizacija, taj je sustav potrebno trajno posuvremenjivati i održavati tako da zadovoljava sve zahtjeve koji proizlaze iz takve suradnje i obveza HZN-a prema međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Sustav Lotus Domino/Notes je ključni sustav za poslovanje HZN-a te se za njega na godišnjoj razini ugovara održavanje. Na taj je način omogućena modernizacija sustava i dogradnja novih funkcija i poboljšanje postojećih.

Osim temeljnoga normizacijskog rada, taj sustav omogućuje odvijanje i drugih procesa kao što su informiranje javnosti o normama i normativnim dokumentima (prije svega trajno posuvremenjivanje kataloga hrvatskih norma na internetskoj stranici HZN-a), prodaju norma korisnicima, prije svega u Republici Hrvatskoj, te pružanje drugih informacija iz područja normizacije korisnicima.

Ugovaranje usluge održavanja i unaprjeđivanja izravno ovisi o dostupnim financijskim sredstvima alociranim za tu namjenu.

Mrežna aplikacija koja omogućuje uvid u hrvatske norme (Repozitorij hrvatskih norma HRN4You) kontinuirano se posuvremenjuje novim funkcijama i mogućnostima, kako s korisničke tako i s administrativne strane. Cilj je unaprijediti zadovoljstvo korisnika spomenutom aplikacijom, što je ostvarivo kroz poboljšanje upotrebljivosti, pristupačnosti, informacijske arhitekture, vizualnog dizajna i dizajna interakcija. Osim aktivnosti unaprjeđivanja aplikacije, kontinuirano se provodi administriranje sustava, pruža podrška ključnim korisnicima i, prema potrebi, pojedinim krajnjim korisnicima. Podrška korisnicima podrazumijeva pomoć u radu s aplikacijom i otklanjanje poteškoća prilikom uporabe. To uključuje i izrade korisničkih uputa, odgovaranje na upite i sl. Krajem 2019. godine krenuli smo s projektom uspostave centralnog servisa za podršku korisnicima i tijekom 2020. očekujemo uspostavu njegove pune funkcionalnosti. Također je ugovorena usluga cjelogodišnjeg održavanja s vanjskim pružateljem usluge.

Informatički sustav kojim se osigurava potpora prodaji, e-prodaja, kontinuirano se unaprjeđuje novim funkcijama i mogućnostima. Svrha unaprjeđenja je posuvremenjivanje sustava prodaje norma, potpora tom sustavu te praćenje prodajnog procesa i njegova integracija s ostalim uslugama poput Repozičtorija hrvatskih norma i web trgovine. U okviru rješenja za potporu prodajnom procesu, u tijeku je rad na izradi modela web trgovine koja bi integrirala DRM sustav zaštite.

Sustav Lotus Domino/Notes je tijekom godine obogaćen novim funkcijama i mogućnostima koje se odnose na interni rad i normizacijske procedure.

Trajno se unaprjeđuje i internetska stranica HZN-a (www.hzn.hr) na hrvatskome i engleskome jeziku na kojoj su javnosti dostupni katalog hrvatskih norma i program rada HZN-a sa svim normizacijskim projektima, opće informacije o HZN-u, aktivnostima, tehničkoj infrastrukturi (HZN/TO) i publikacijama. Mrežne stranice HZN-a svakodnevno se posuvremenjuju novim sadržajima i informacijama iz područja normizacije i srodnih djelatnosti. Na stranici se redovito objavljuje službeno glasilo HZN-a, e-glasilo. Također je na godišnjoj razini ugovorena usluga nadogradnje i održavanja WEB CMS sustava te usluga WEB hostinga.

Trajno se provodi cjelovita zaštita informatičkog sustava od računalnih prijetnji. U okviru ove aktivnosti također je na godišnjoj razini obnovljena licenca za programsku i strojnu opremu koja se upotrebljava u tu svrhu.

U skladu sa standardnim i općeprihvaćenim sigurnosnim protokolima za provjeru sigurnih web mjesta, obnavljaju se SSL certifikati za sustav WEB pristupa repozitoriju HRN i službene web stranice HZN-a.

Redovito se upotrebljavaju i ostala aplikativna rješenja za sljedeće poslovne procese:

- prodaja norma i drugih dokumenata
- financijsko knjigovodstvo
- djelovodni poslovi
- opis i praćenja zaduženja/naplate članarina za članove HZN-a.

Radi ostvarivanja financijskih ušteda i povećanja djelotvornosti rada HZN-a, pri čemu ključno značenje ima količina prometa preko interneta i njegova brzina, s pružateljem usluge pristupa internetu svake se godine revidira ugovor radi mogućih korekcija, a kako bi se postigao optimalan odnos mjesečnih troškova i pružene usluge.

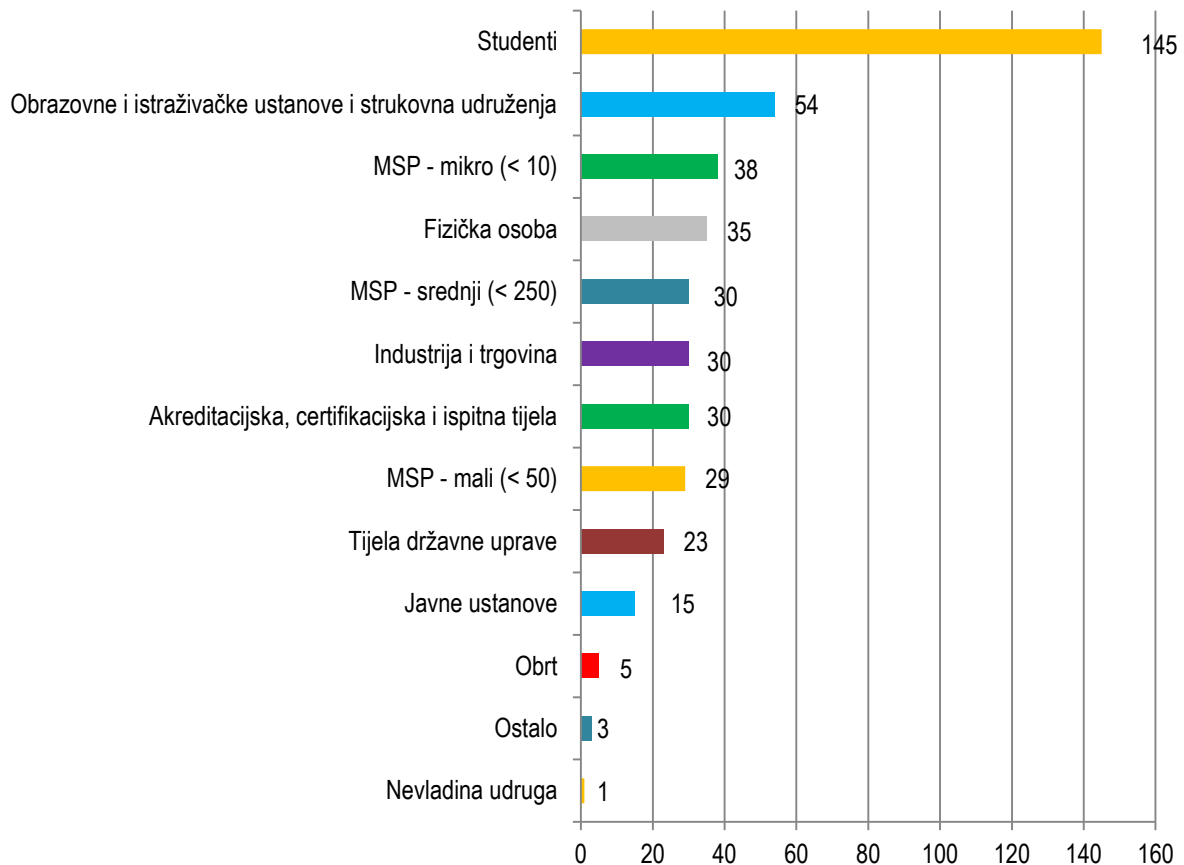
Održavanje strojne opreme (radne stanice, poslužitelji i periferna oprema) te programske opreme bazirane na Microsoft Windows tehnologijama provode isključivo djelatnici HZN-a u vidu preventivnog održavanja. Osim navedenog oblika planskog održavanja u okviru Odsjeka za informatiku HZN-a kroz kontinuirani nadzor odnosno monitoring sustava i uređaja, također se provodi i drugi oblik planskog održavanja (tzv. Prediktivno održavanje) kada se aktivnosti održavanja realiziraju na temelju procjene stanja dijelova strojne opreme ili stanja sustava. U skladu s uočenim poremećajima, pokreću se određeni postupci daljnjih popravaka, nabave ili obnavljanja informatičke opreme. U slučaju manjih ispada koji ne zahtijevaju veći angažman vanjskih izvođača, Odsjek samostalno provodi i sve manje zahtjevne oblike korektivnog održavanja strojne ili programske opreme.

8. INFORMACIJSKE USLUGE I PROIZVODI

8.1 Normoteka i rad s korisnicima

Normoteka HZN-a pruža korisnicima norma i svima zainteresiranima različite stručne informacijske usluge iz područja normizacije. Uz informacijsku potporu korisnicima, normoteka pruža stručne usluge pretraživanja baza podataka i analize podataka o normama, uvida u fond te druge stručne usluge koje Zavod razvija u okviru svoje djelatnosti. U pružanju usluga normoteke po potrebi sudjeluju i drugi stručnjaci Zavoda. Uz pružanje informacijskih usluga, djelatnici normoteke sudjeluju u promotivnim i edukacijskim aktivnostima Zavoda na stručnim događanjima kao i u drugim aktivnostima Zavoda koji se provode radi boljeg razumijevanja sustava normizacije i promocije primjene norma za različite interesne skupine.

U 2019. godini normoteku je posjetilo 438 korisnika. Najveći broj korisnika normoteke u 2019. godini bili su studenti iz područja tehničkih znanosti, zatim predstavnici obrazovnih i istraživačkih ustanova i strukovnih udruženja te mikro poduzeća. Također, veći broj korisnika normoteke u 2019. godini bili su predstavnici akreditacijskih, certifikacijskih i ispitnih tijela. Nešto manji broj korisnika normoteke bili su predstavnici iz industrije te predstavnici tijela državne uprave, a najmanji broj korisnika normoteke bili su predstavnici iz kategorije obrta.

Slika 4 – Struktura korisnika normoteke u 2019. godini

Korisnicima normoteke telefonskim putem pruženo je oko 1600 obavijesti o normama, a elektroničkom poštom odgovoreno je na 387 upita. Dio korisnika kupnju norma obavio je u normoteci putem POS uređaja.

Tablica 7 – Usluge normoteke u 2019. godini

Usluga normoteke:	Broj korisnika:
broj odgovora telefonom	1600
besplatan uvid i pretraživanje/kupnja norma u normoteci	438
broj odgovora e-poštom	361

Najveći je interes korisnika bio pružanje obavijesti o normama iz područja okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti, konstrukcijskih materijala i gradnje, usluga, ustroja poduzeća, upravljanja i kvalitete, administracije, prijevoza i sociologije, proizvodne tehnike, općih pojmova, nazivlja, normizacije i dokumentacije te o normama iz područja opreme za kućanstvo i gospodarske opreme, zabave i sporta.

Tablica 8 – Područja normizacije od najvećeg interesa za korisnike normoteke HZN-a u 2019. godini

ICS oznaka	Naziv ICS područja
13	Okoliš. Zaštita zdravlja. Sigurnost
91	Konstruktivski materijali i gradnja
3	Usluge. Ustroj poduzeća, upravljanje i kvaliteta. Administracija. Prijevoz. Sociologija.
25	Proizvodna tehnika
1	Opći pojmovi. Nazivlje. Normizacija. Dokumentacija.
97	Oprema za kućanstvo i gospodarska oprema. Zabava. Sport

Najčešće traženi podaci korisnika bili su o sadržaju normativnih dokumenata, o statusu normativnih dokumenata i zamjeni za povučene normativne dokumente, o propisima koji upućuju na primjenu norma i o normama objavljenim u natječajnoj dokumentaciji u postupcima javne nabave.

Tijekom 2019. godine korisnicima normoteke omogućeno je pretraživanje baze podataka Perinorm i informacijskog sustava HZNorm te uvid u sadržaj svih normativnih dokumenata iz fonda koji čine: zbirka hrvatskih norma (HRN), zbirka europskih norma (CEN, CENELEC), zbirka međunarodnih norma (ISO, IEC), zbirka njemačkih norma (DIN), zbirka britanskih norma (BSI) te zbirka američkih granskih norma (ASTM).

Na zahtjev korisnika izdaju se potvrde o istovjetnosti, prihvaćanju ili statusu norma, kao i dozvole za uporabu dijelova norma. Tijekom 2019. godine riješena su 22 takva zahtjeva.

Nešto manji broj korisnika normoteke u 2019. godini u odnosu na prethodne godine, posebno one prije uspostavljanja elektroničkih aplikacija, tumači se upravo povećanim pristupom korisnika e-aplikacijama, a posebno Repozitoriju hrvatskih norma (HRN4You). Djelatnici normoteke tijekom godine redovito su pružali podršku korisnicima Repozitorija.

Svi su važeći normativni dokumenti iz fonda dostupni na uvid u elektroničkome formatu na računalima prilagođenim potrebama korisnika za pretraživanjem podataka o normama te zaštićeni u skladu s pravilima o informacijskoj sigurnosti. Povučeni normativni dokumenti također su dostupni na uvid, djelomično u papirnatome, a većim dijelom u elektroničkome formatu.

Do kraja godine fond normoteke porastao je za oko 8000 novih normativnih dokumenata. S obzirom na fond normoteke, najveći broj informacijskih upita korisnika u 2019. godini povezan je s informacijama i podacima o hrvatskoj zbirci norma (HRN), a najmanji interes povezan je s informacijama i podacima o britanskoj zbirci norma (BSI).

Za potrebe dostupnosti hrvatskih norma putem Repozitorija hrvatskih norma, nazivi datoteka usklađeni su s referencijskim oznakama norma u Lotus bazi.

Za potrebe rada tehničkih odbora HZN-a tijekom 2019. godine redovito su pripremane narudžbe normativnih dokumenata s odgovarajućom zaštitom.

Za potrebe drugog ciklusa Projekta prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik u odgovarajućim formatima pripremljeni su svi izvorni dokumenti i pripadajući prilozi.

Djelatnici normoteke tijekom godine su redovito učitali europske nacrtne norme u aplikaciju HZNacrti koja je namijenjena svim zainteresiranim korisnicima, a posebno malim i srednjim poduzećima (MSP), kojima se želi olakšati sudjelovanje u aktivnostima nacionalne i europske normizacije te procesu izrade hrvatskih norma (HRN, HRN EN). Postupak registracije i uporaba aplikacija jednostavni su i u potpunosti besplatni. Do kraja 2019. godine, u sustav su učitana i opisana 772 nacrtne norme.

Djelatnici normoteke također su tijekom godine učitali područje primjene za hrvatske norme koje su objavljene na hrvatskome jeziku kako bi takvi, prošireni podaci o normama bili vidljivi korisnicima norma putem on-line kataloga.

Osim navedenog, korisnicima normoteke omogućen je pregled domaćih i stranih stručnih publikacija iz područja normizacije te pretplata na usluge informiranja. Tijekom godine provedena je analiza zadovoljstva korisnika uslugama normoteke prema kojoj se 94 % korisnika izjasnilo da je u potpunosti zadovoljno pruženim uslugama.

8.1.1 Kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP)

U skladu s ciljevima Uredbe (EU) 1025/2012 o europskoj normizaciji, u normoteci HZN-a ustrojena je kontaktna točka za mala i srednja poduzeća (MSP) kao referentno mjesto koje MSP-ovima pruža informacije iz područja normizacije. MSP-ovima se omogućuje besplatan uvid u sadržaj norma i područje primjene, stručna pomoć, informiranje o normama telefonom ili e-poštom (msp@hzn.hr), što pridonosi boljemu uključivanju malih i srednjih poduzetnika u normizacijske aktivnosti s ciljem zastupanja njihovih interesa, kako na nacionalnoj, tako i na europskoj i međunarodnoj razini. Tijekom 2019. godine na zahtjev MSP-a odgovoreno je e-poštom na oko 300 upita.

Tijekom 2019. godine provedene su aktivnosti kako bi se MSP-ovima olakšao pristup normama i normizacijskim procesima na nacionalnoj razini.

Kako bi se postigla viša razina sudjelovanja MSP-ova u sustavu normizacije, tijekom 2019. godine predstavnicima MSP-a, kao i drugim zainteresiranim korisnicima, osigurana je mogućnost čitanja i davanja komentara na nacрте norma putem online sustava za komentiranje nacрте norma (aplikacija HZNacrti). U 2019. godini u sustav HZNacrti učitana su 772 nacрте norma, registrirana su 102 korisnika, a upućeno je 6 komentara na nacрт norme.

Tijekom 2019. godine redovito je održavan portal za MSP na internetskim stranicama HZN-a pod nazivom Kutak za MSP (<https://www.hzn.hr/default.aspx?id=18>), na kojem je objavljen izvještaj HZN-a o aktivnostima za MSP za 2019. godinu.

8.2 Marketing i prodaja norma i normativnih dokumenata

8.2.1 Aktivnosti HZN-a u prodaji norma i normativnih dokumenata

Odsjek za prodaju i marketing Hrvatskog zavoda za norme zaprimio je tijekom 2019. godine više od 2045 upita pisanim putem, a odnose se na dostupnost i kupovinu normativnih dokumenata, status normativnih dokumenata, zamjenu za povučene normativne dokumente te druge informacije. Povezano s pismenim upitima, poslano je oko 3400 odgovora elektroničkim putem i urudžbiran je 1631 predmet.

Odgovoreno je:

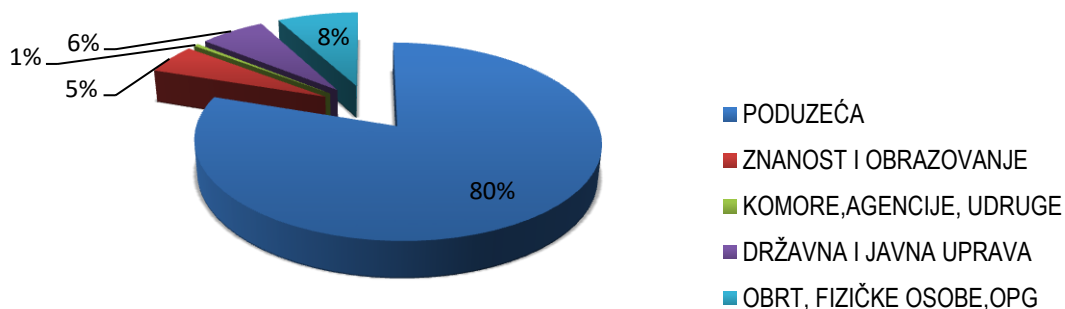
- putem elektroničke pošte na 1530 upita
- putem faxesa na 24 upita
- na 57 zahtjeva pristiglih iz normoteke
- na 17 zahtjeva pristigla kroz Repozitorij hrvatskih norma

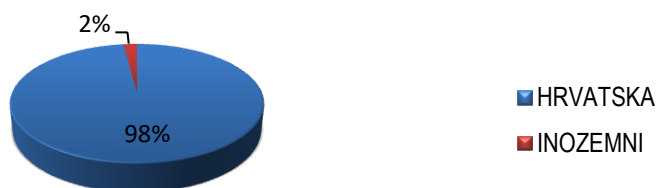
Slika 5 – Struktura zaprimanja upita u 2019. godini

Značajan dio komunikacije odvija se i putem telefona. Navedena komunikacija s korisnicima normativnih dokumenata rezultirala je zaprimanjem ukupno 1631 upita/narudžbi za kupovinu normativnih dokumenata ili usluga HZN-a od ukupno 865 kupaca. Struktura kupaca normativnih dokumenata u 2019. godini prikazana je na slici 6.

U odnosu na 2018. godinu smanjen je ukupan broj kupaca normativnih dokumenata za 3,5 %. Uočen je pad upita iz gospodarstva (poduzeća) pa je udio poduzeća smanjen za 2 %, a prisutan je blagi porast obrazovnih institucija od 5 %.

Slika 6 – Struktura kupaca normativnih dokumenata prema djelatnosti u 2019. godini

Slika 7 – Odnos kupaca iz Hrvatske i inozemstva

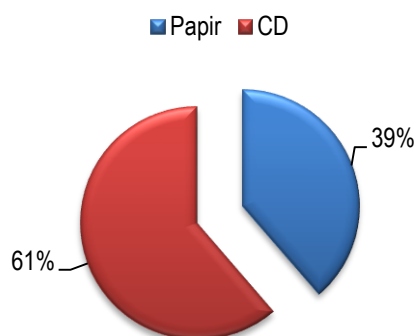
Od 834 kupca zaprimljen je 1631 upit i ispostavljen su 1763 predračuna u vrijednosti od 2.549.277,03 kn. U prethodnoj 2018. godini ispostavljen je 1961 predračun kunske vrijednosti 3.069.483,31 kn što je za 20,40 % više nego u 2019. godini. Vrijednost nerealiziranih predračuna iznosi cca 572.970 kn, odnosno cca 22 % od izdanih predračuna, što je značajna razlika u odnosu na prethodnu 2018. godinu kada je taj udio iznosio 31 % ukupno izdanih predračuna. Najvećim dijelom to je posljedica namjere krajnjeg kupca da se na taj način informira o cijeni (hrvatskih normi kao i stranih normativnih dokumenata za koje traže posredovanje HZN-a), a ne da realizira kupovinu. Smanjenje nerealiziranih predračuna ukazuje da je trud uložen u svakodnevni kontakt s krajnjim kupcima utjecao na informiranost o uporabi alata dostupnih na internetskim stranicama HZN-a.

Ako HZN ne može posredovati u nabavi određenih stranih normativnih dokumenata, kupcima uvijek dostavlja informacije gdje mogu naručiti normativni dokument, odnosno upućuje ih na inozemne izdavače, i to pisanim i telefonskim putem.

U Republici Hrvatskoj do 1. ožujka 2009. godine normativni dokumenti prodavali su se isključivo u papirnatome izdanju. U svrhu unaprjeđenja prodaje, odnosno dostupnosti određenih normativnih dokumenata i u elektroničkom obliku, od 1. ožujka 2009. godine HZN uvodi zaštitu normativnih dokumenata pomoću vodenog žiga kako bi označio zakonitog nositelja licencije. Uvođenjem takvog oblika zaštite hrvatskih normativnih dokumenata (HRN, HRS, HRI, i dr.) te u skladu s odobrenjem međunarodnih organizacija ISO-a i IEC-a, međunarodni normativni dokumenti postali su dostupni u papirnatom i/ili elektroničkom (PDF) izdanju.

Normativni dokumenti kupljeni u elektroničkom izdanju u ovome trenutku isporučuju se isključivo na CD-ROM-u. Ostali nacionalni i/ili granski normativni dokumenti koje distribuira HZN (ASTM, BS, DIN, VDE, SIST i dr.) dostupni su isključivo u papirnatome izdanju.

U 2019. godini broj prodanih normativnih dokumenata u elektroničkom obliku dosegno je udio 61 % ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata, dok je 2009. godine broj prodanih normativnih dokumenata u elektroničkom obliku iznosio 32,12 % ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata.

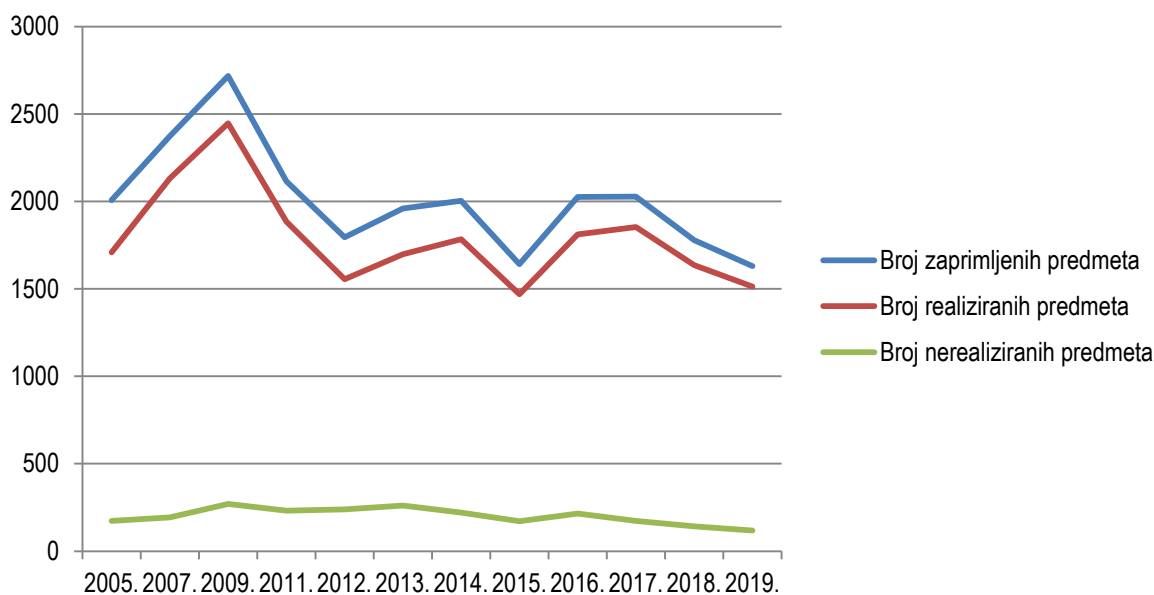
Slika 8 – Prikaz omjera prodanih normativnih dokumenata s obzirom na medij u 2019. godini

Pad prodaje prema broju realiziranih predmeta u 2019. godini u odnosu prethodnu godinu iznosi 7 %.

U tablici 9 prikazani su brojni podaci zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta u razdoblju od 2005. do 2019. godine te grafički na slici 9.

Tablica 9 – Prikaz broja zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta u razdoblju od 2005. do 2019. godine

Godina	2005	2007	2009.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Broj zaprimljenih predmeta	2008	2373	2717	2116	1795	1960	2004	1641	2026	2027	1779	1631
Broj realiziranih predmeta	1709	2131	2447	1885	1556	1698	1784	1470	1811	1853	1636	1513
Broj nerealiziranih predmeta	174	194	270	231	239	262	220	171	215	174	143	118

Slika 9 – Prikaz odnosa zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta u razdoblju od 2005. do 2019. godine

Ukupna vrijednost prodaje normativnih dokumenata u 2019. godini za 1513 izdanih računa iznosi 1.976.306,91 što je u odnosu na 2018. godinu kada je izdano 1636 računa u vrijednosti 2.104.568,15 kn manje za 6 %.

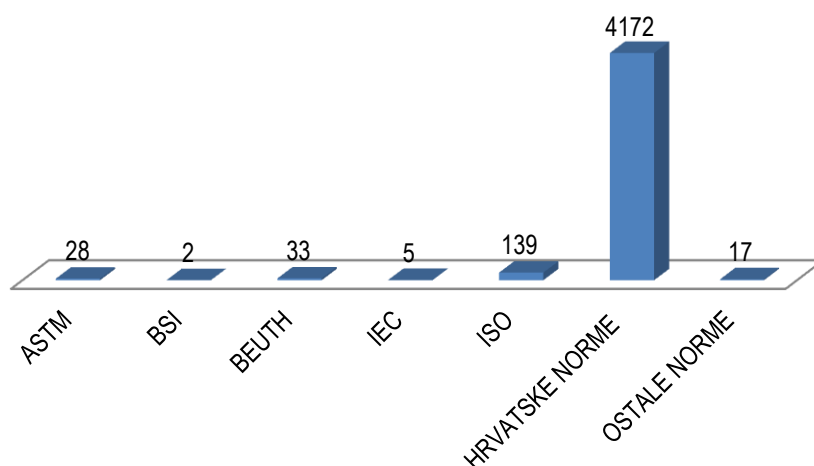
U tablici 10 prikazana je struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2019. godini te na slici 10 kao grafikon.

Tablica 10 – Struktura ukupnih prihoda prema izdanim računima u 2019. godini

Proizvod ili usluga	Iznos (kn)	Iznos (%)	
HRN, HRS, HRI i dr.	1.103.964,50	55,86	
ISO	105.039,93	5,31	
IEC	4.007,83	0,20	
Norme i drugi normativni dokumenti	DIN	18.544,42	0,94
	BSI	2.409,83	0,12
	ASTM	9.538,09	0,48
	Ostali normativni dokumenti i publikacije (VDI, SIST, BAS, ÖNORM i dr.)	17.614,85	0,89
Pretplata za pristup Repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You	675.655,12	34,19	
Ostale usluge	trošak otpreme, inozemne poštarine, troškovi špedicije i carinjenja, usluga dodjele međunarodne oznake proizvođača vozila (WMI), službeno vozilo	39.532,34	2,00
UKUPNO	1.976.307	100,00	

U 2019. godini prodano je 4.396 normativnih dokumenata u vrijednosti od 1.261.119 kn. U strukturi ukupno prodanih norma, hrvatske norme iznose 95 %.

BROJ PRODANIH NORMA 2019

Slika 10 – Broj prodanih norma prema izvorniku u 2019. godini

Tablica 11 – Popis 10 najprodavanijih norma u 2019. godini prema vrijednosti prodanih primjeraka

Rbr	Oznaka norme	Naslov	Kolicina	Iznos
1.	HRN EN ISO/IEC 17025:2017	Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija (ISO/IEC 17025:2017; EN ISO/IEC 17025:2017)	204	95.198,50
2.	HRN EN ISO 9001:2015	Sustavi upravljanja kvalitetom -- Zahtjevi (ISO 9001:2015; EN ISO 9001:2015)	86	32.561,00
3.	HRN ISO 45001:2018	Sustavi upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti pri radu -- Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 45001:2018)	72	24.912,00
4.	HRN EN ISO 14001:2015	Sustavi upravljanja okolišem -- Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 14001:2015; EN ISO 14001:2015)	50	26.176,00
5.	HRN EN ISO/IEC 27001:2017	Informacijska tehnologija -- Sigurnosne tehnike -- Sustavi upravljanja informacijskom sigurnošću -- Zahtjevi (ISO/IEC 27001:2013 uključujući Ispravak 1:2014 i Ispravak 2:2015; EN ISO/IEC 27001:2017)	38	11.346,00
6.	HRN EN ISO 50001:2018	Sustavi upravljanja energijom -- Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 50001:2018; EN ISO 50001:2018)	37	11.524,00
7.	HRN EN 16931-1:2017	Elektronički račun -- 1. dio: Semantički model podataka osnovnih elemenata elektroničkog računa (EN 16931-1:2017)	35	0,00
8.	HRN EN ISO 18593:2019	Mikrobiologija u lancu hrane -- Horizontalne metode za postupke uzorkovanja s površine (ISO 18593:2018; EN ISO 18593:2018)	35	7.052,00
9.	HRS CEN/TS 16931-2:2017	Elektronički račun -- 2. dio: Lista sintaksi u skladu s EN 16931-1 (CEN/TS 16931-2:2017)	35	0,00
10.	HRN EN 206:2016	Beton -- Specifikacija, svojstva, proizvodnja i sukladnost (EN 206:2013+A1:2016)	26	13.287,00

Prihodi od pretplata za pristup Repozitoriju hrvatskih norma – HRN4You u 2019. godini iznosili su 675.655,12 kn što je za 9 % manje nego u 2018. godini. Ostvareni prihodi od prodaje normativnih dokumenta u odnosu na ukupne prihode Hrvatskog zavoda za norme iznosi 1.261.119 kn, odnosno 64 %, a udio Repozitorija iznosi 34 %. Primjećuje se porast udjela prodanih normi u odnosu na 2018. godinu kada je udio norma u ukupnoj prodaji iznosio 42 %.

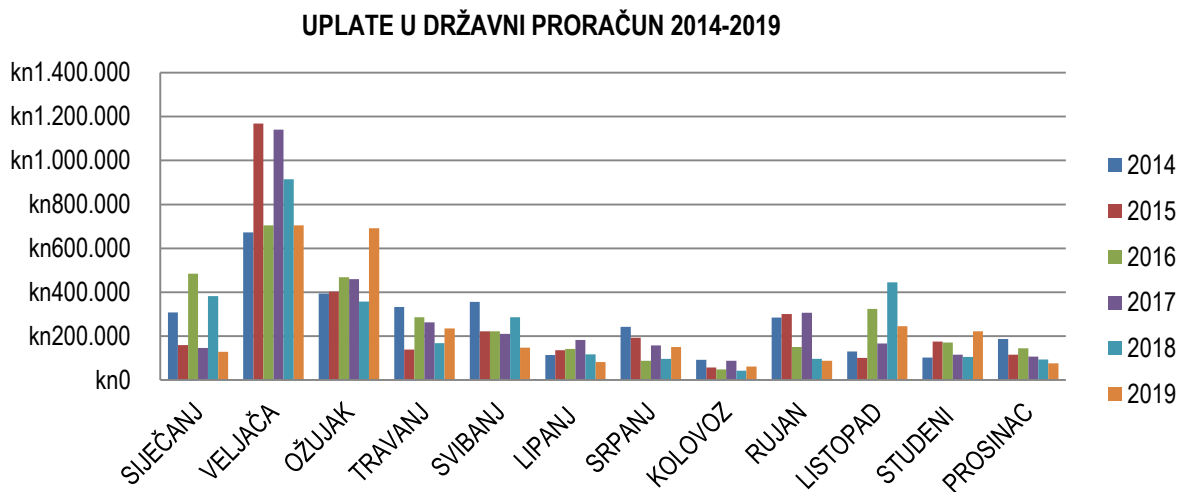
Omogućavanje pristupa normama putem Repozitorija hrvatskih norma sigurno je jedan od razloga manjeg broja prodanih hrvatskih norma i normativnih dokumenata, pogotovo iz područja graditeljstva, ali ovom vrstom usluge, odnosno e-alata Hrvatski zavod za norme ostvario je višestruke koristi.

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You vrlo dobro je prihvaćen od strane korisnika. Repozitorij hrvatskih norma pridonosi usavršavanju stručnjaka, povećanju kvalitete rada te poticanju svijesti o važnosti i ulozi normizacije na svim razinama. Tijekom 2019. godine više od 7500 korisnika imalo je mogućnost koristiti se Repozitorijem hrvatskih norma.

Budući da sve više korisnika iskazuje interes za ovu vrstu e-usluge HZN-a, potrebno je pristupiti nadogradnji Repozitorija kako bi se manjim korisnicima omogućio pristup normama, odnosno korisnicima koji imaju potrebu praćenja norma samo iz određenog područja, odnosno područja njihove djelatnosti. Nadogradnja Repozitorija planira se u 2020. godini.

Ukupan prihod od proizvoda i usluga HZN-a i članarina uplaćuje se izravno u Državni proračun Republike Hrvatske.

Na slici 11 prikazana je mjesečna dinamika uplata prihoda HZN-a od prodaje proizvoda i usluga u Državnu riznicu RH u razdoblju od 2014. do 2019. godine.

Slika 11 – Mjesečna dinamika uplata prihoda HZN-a od 2014. do 2019.

Uplate u Državni proračun u 2019. godini s osnove prodaje norma jednak je kao i u 2018. godini, ali na ukupnoj razini je manji za 2 % jer je uplaćeno manje članarina nego prethodne godine.

8.2.2 Osiguravanje dostupnosti i prodaja stranih norma

U 2019. godini nastavljena je suradnja HZN-a s međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO, IEC) i nekim nacionalnim normirnim tijelima (DIN, BSI) te američkom granskom organizacijom (ASTM) u skladu s potpisanim ugovorima.

Potreba korisnika u Republici Hrvatskoj za stranim normativnim dokumentima za koje HZN nema potpisane ugovore o njihovoj distribuciji i dalje postoji. Za nabavu stranih normativnih dokumenata (ANSI, IEEE, NFPA, VDI, IP, i dr.) nastavljena je suradnja s danskim normirnim tijelom Danish Standards (DS). Odabir DS-a za nabavu stranih normativnih dokumenata opravdan je izbor zbog njihovih ekonomski najpovoljnijih uvjeta.

Postotak prodanih hrvatskih normativnih dokumenata iznosi 95 % od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata u 2019. godini. Od 2011. godine do danas udio hrvatskih normativnih dokumenata u ukupnom broju prodanih normativnih dokumenata iznosi više od 90 % (tablica 12).

Tablica 12 – Prodaja normativnih dokumenata prema izvorniku u razdoblju od 2005. do 2019. godine

	2005.	2007.	2009.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
HRN	4865	7457	9830	6409	5168	6543	8774	5132	5396	5501	4240	4172
ISO	594	549	328	208	172	188	298	187	171	180	119	139
IEC	251	242	123	68	50	28	49	12	30	32	22	5
prEN	130	69	11	15	11	6	11	5	12	1	2	3
DIN	447	447	141	140	42	31	74	25	39	44	43	33
BS	73	72	47	24	27	36	48	0	5	4	3	2
ASTM	61	61	72	64	103	90	61	30	39	40	22	28
GLASILO	183	98	**	**	**	**	**	**	**	**	**	**
PUBLIKACIJE (HR)	585	30	25	4	2	4	10	7	2	3	2	2
OSTALO	100	687	146	157	66	65	66	28	24	21	8	12
UKUPNO	7289	9712	10723	7089	5641	7052	9391	5426	5724	5826	4461	4396

** HZN Glasilo se od broja 6/2008 izdaje isključivo u elektroničkom obliku (u PDF formatu) i besplatno je dostupno na službenoj internetskoj stranici HZN-a (www.hzn.hr)

8.2.3 Marketinške aktivnosti

Na internatskim stranicama HZN-a promiču se norme objavom informacija o njihovom prihvaćanju i izdanjima norma na hrvatskom jeziku za koje je iskazan veliki interes kupaca na tržištu. Tijekom 2019. godine direktnim marketinškim pristupom i poduzetim radnjama usmeno je informirano više od 100 zainteresiranih kupaca, što je u većoj mjeri rezultiralo kupovinom tih norma.

HZN je na internetskim stranicama popratio obilježavanje važnijih događaja u kojima norme igraju važnu ulogu, npr. Svjetskog dana turizma, Svjetskog dana sigurnosti i zdravlja na radu, europske kampanje za usluge, nacionalne kampanje za potrošače i sl. Dio aktivnosti bio je popraćen objavom informacija o odgovarajućim normama, promotivnim popustima i objavom digitalnih materijala. Početkom 2019. godine HZN je osigurao besplatan pristup normativnim dokumentima o elektroničkom računu koji je sponzorirala Europska komisija te je na taj način realizirano 35 zahtjeva korisnika.

Krajem 2019. godine uvedena je nova usluga HZN-a „Godišnja pretplata za licence hrvatskih normativnih dokumenata“ koja kupcu omogućuje uporabu norma unutar interne mreže tvrtke. Usluga se temelji na međunarodnim pravilima o zaštiti autorskih prava na norme ISO POCOSA 2017.

8.3 Dodjela registracijskih brojeva

U HZN-u se provode i postupci dodjele registracijskog broja za izdavače kartica (IIN) (u skladu s normom ISO/IEC 7812, *Identification cards – Identification of issuers*), dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila i dijelova vozila (WMI, WPMI) (u skladu s normama HRN ISO 3780:2011, *Cestovna vozila – Međunarodni identifikacijski kod proizvođača (ISO 3780:2009)* i HRN ISO 4100:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača dijelova (ISO 4100:1980)*) i dodjele registracijskog broja davatelja programskih usluga za smart kartice (RID) (prema normi ISO/IEC 7816-5:2004, *Identification cards – Integrated circuit cards – Part 5: Registration of application providers*).

U tijeku 2019. godine provedena su tri (3) postupka dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila (WMI).

U HZN-u se održavaju registri dodijeljenih registracijskih brojeva za Republiku Hrvatsku koji su javno dostupni na internetskim stranicama HZN-a.

8.4 Informacijska središnjica prema Sporazumu WTO/TBT

Zaključkom Vlade RH od 21. listopada 2010. godine HZN je određen nacionalnim notifikacijskim tijelom u smislu Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (TBT) pri Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Obavješćivanje svih tijela državne uprave o notifikacijama tehničkih propisa ostalih članica Svjetske trgovinske organizacije provodi se radi pravovremenog reagiranja relevantnih tijela čime se treba spriječiti stvaranje zapreka u trgovini odnosno moguća šteta za hrvatski izvoz.

Tijekom 2019. godine nijedno ministarstvo ili državna upravna organizacija nisu dostavili zahtjev za notifikacijom tehničkog propisa.

Povezano s djelokrugom rada Informativne središnjice WTO/TBT-a, tijekom 2019. godine nije evidentiran nijedan upit.

8.5 Internetska stranica

Internetske stranice HZN-a uređuju se, održavaju i dopunjavaju u Odsjeku za izdavaštvo u skladu s obvezama HZN-a prema europskim normizacijskim organizacijama, Uredbi o europskoj normizaciji te važećim propisima RH koji su primjenjivi na HZN.

8.6 Službeno glasilo HZN-a

HZN e-glasilo izdaje se jednom mjesečno. Od broja 6/2008 izdaje se isključivo u elektroničkom obliku (u PDF formatu) i besplatno je dostupno na službenoj internetskoj stranici HZN-a (www.hzn.hr). Službeno glasilo HZN-a sastoji se od dvije cjeline:

1. Osnovnog dijela glasila sa stručnim člancima i obavijestima i
2. Oglasnika za normativne dokumente.

Tijekom 2019. godine izdano je ukupno 12 brojeva Oglasnika za normativne dokumente s ukupno 675 stranica. Ukupno je u 2019. godini objavljeno 165 stranica članaka, obavijesti o radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju, novosti iz HZN-a i drugih zanimljivosti.

U Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se rezultati hrvatske normizacije:

- nove hrvatske norme
- nacrti hrvatskih norma
- prijedlozi za prihvaćanje stranih norma u izvorniku
- povučene norme i povučeni nacrti norma
- obavijesti o normama europskih i međunarodnih organizacija za normizaciju.

Osim rezultata hrvatske normizacije, u Oglasniku za normativne dokumente objavljuju se i rezultati međunarodne i europske normizacije. Popis međunarodnih i europskih normativnih dokumenata poredan je prema predmetnom ustroju, ICS-u.

8.7 Službena, informativna i promotivna izdanja

HZN objavljuje publikacije povezane s primjenom norma te različite promotivne publikacije. Izdaju se i publikacije drugih izdavača u prijevodu na hrvatski jezik (ISO, CEN, CENELEC, PTB i dr.). Publikacije se objavljuju i na internetskim stranicama HZN-a.

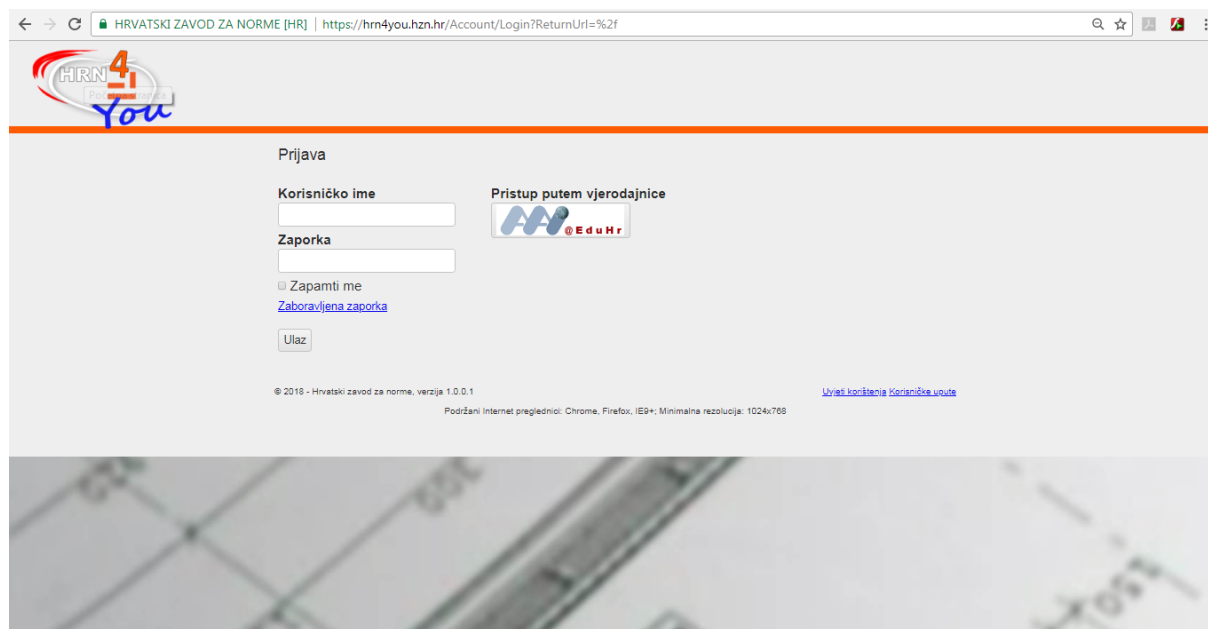
8.8 Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You digitalna je zbirka hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata nastalih kao rezultat normizacijskog procesa. Repozitorij je web aplikacija koja trenutačno sadrži više od 49 250 (vrijedećih i povučenih) hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata koji su dostupni *on-line* 24/7/365. Na dokumentima koji su dostupni putem Repozitorija, poduzete su mjere zaštite autorskog prava na norme te su isti dostupni isključivo za čitanje. Repozitorij je namijenjen članovima strukovnih komora, organizacijama s većim brojem zaposlenih, strukovnim udrugama i društvima s većim brojem članova, tijelima državne uprave i sličnim organizacijama čiji članovi ili zaposlenici upotrebljavaju norme u svakodnevnom radu, obavljaju upravne radnje, nadzorno-tehničke poslove uz primjenu norma i sl.

Potpisivanjem sporazuma s HZN-om omogućuje se pristup kompletnoj zbirci hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata.

Cijena pristupa Repozitoriju hrvatskih norma i drugih normativnih dokumenata – HRN4You ovisi o:

- trenutačnoj vrijednosti zbirke hrvatskih norma i normativnih dokumenata
- ukupnom broju hrvatskih norma u zbirci
- broju korisnika koji pristupaju repozitoriju
- vremenskom trajanju uporabe Repozitorija (6 mjeseci / 1 godina)

Slika 12 – Prikaz početne stranice Repozitorija hrvatskih norma – HRN4You

Repozitorij hrvatskih norma – HRN4You dostupan je na internetskoj stranici <https://hrn4you.hzn.hr>

Pristup Repozitoriju hrvatskih norma putem vjerodajnice AAI@EduHr ponajprije je namijenjen obrazovnim institucijama i akademskoj zajednici. U 2019. godini Repozitoriju je pristupilo 579 korisnika akademske zajednice (djelatnika, studenata, vanjskih suradnika i dr.) koji su u više od 14 556 pregleda pogledali 2043 hrvatskanormativna dokumenta.

Tijekom godine nastavljeno je održavanje Repozitorija hrvatskih norma pod nazivom HRN4You te su obnovljeni sporazumi s korisnicima s kojima su već ranije isti potpisani, a o čemu se više podataka nalazi u niže navedenoj tablici. Korisnici Repozitorija izvršili su u 2019. godini 110 780 pregleda. O normama u Repozitoriju se brine normoteka HZN-a koja pruža i podršku korisnicima pri pristupu zbirci hrvatskih norma i ostalih normativnih dokumenata te ih savjetuje u pitanjima autorskih prava i izdanja ili statusa dokumenata. Povezano s objavom HZN e-glasila koje izlazi 12 puta godišnje i u kojemu se objavljuju nove hrvatske norme, broj norma dostupnih u Repozitoriju je tijekom 2019. godine uvećan za 1721 normu.

U repozitorij hrvatskih norma pristupilo je 3079 korisnika koji su izvršili 110 780 pregleda norma.

Tablica 13 – Korisnici i uporaba Repozitorija hrvatskih norma HRN4You u 2019. godini

Korisnici Repozitorija HRN4You	Broj korisnika koji je pristupio normama	Broj pristupa	Broj pregledanih norma
Hrvatska komora inženjera elektrotehnike (HKIE)	547	24446	3541
Hrvatska komora inženjera građevinarstva (HKIG)	1223	54840	4676
Hrvatska komora arhitekata (HKA)	345	5810	1464
Hrvatska komora inženjera strojarstva (HKIS)	281	8316	2257
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (MGIPU)	17	531	278
Ostali (promotivni pristup)	666	16837	3564

9. PROMOTIVNE I EDUKACIJSKE AKTIVNOSTI

9.1 Aktivnosti u promicanju normizacije

HZN je aktivno sudjelovao u promicanju primjene norma i normizacije na odgovarajućim radionicama i seminarima. Stručnjaci HZN-a na prikladan su način (stručnim referatima, izlaganjima i sl.) prezentirali rad HZN-a i primjenu norma.

Dana 15. travnja 2019. godine održano je predstavljanje normizacijskih aktivnosti i hrvatske norme HRN ISO 20400:2017, Održiva nabava – Upute (ISO 20400:2017).

Riječ je o normi koja je važan alat za organizacije koje se žele ponašati odgovorno i pridonositi održivom razvoju i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda. Norma je primjenjiva na sve organizacije, i javne i privatne, neovisno o njihovoj veličini i mjestu rada te je namijenjena svim dionicama koji sudjeluju u procesu nabave. Predavanju je prisustvovalo dvadesetak predstavnika TDU-e.

Prigodom Svjetskog dana voda 22. ožujka 2019. godine HZN je objavio niz informacija putem internetskih stranica te je prenesen slogan „Nikoga ne smijemo ostaviti po strani - Voda za sve!“, što je ujedno najvažnije obećanje Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. godine.

Prigodom Svjetskog dana sigurnosti i zdravlja na radu 28. travnja 2019. godine HZN je objavio informacije putem internetskih stranica o normama kao rješenjima za sigurnu i zdravu budućnost na radnom mjestu.

HZN je sudjelovao u izradi prvoga hrvatskog središnjeg portala za potrošače internetske stranice „Sve za potrošače“ <https://www.szp.hr/#info>, koji je službeno pokrenulo Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta 30. travnja 2019. godine, a putem kojeg će građani lakše moći ostvariti svoja potrošačka prava. Budući da je zaštita potrošača međuresorno i vrlo kompleksno područje i pokriva ga u svojoj nadležnosti velik broj institucija, i Hrvatski zavod za norme bio je pozvan kao partner uključiti se u izradu priloga za portal. HZN će kontinuirano nastaviti dopunjavati portal novostima iz područja normizacije koje su važne za potrošače.

HZN je sudjelovao na događanju „Sve na jednom mjestu“ koje je održano u Prelogu 1. lipnja 2019. godine u organizaciji Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta o mogućnostima različitih instrumenata unutarnjega tržišta koji su besplatni i na usluzi građanima i poduzetnicima te povezani s javnom upravom, a koji im mogu pomoći da iskoriste poslovne prilike koje im pruža zajedničko europsko tržište. HZN se predstavio na info pultu na kojemu je osigurao za posjetitelje brošure i materijale povezane s temom: brošuru Uključivanje MSP-a u normizaciju, letak 10 dobrih razloga za normizaciju, brošuru Svijet norma, brošuru ISO i potrošači, letke Potrošači i norme, Norme i zabava, Norme i aktivnosti, Norme i poslovi, i dr.

U rujnu 2019. godine HZN se uključio u internetsku kampanju #Standards4Services – „Norme su pokretač uspjeha“ te je tijekom trajanja kampanje obavještavao odgovarajuće članove HZN-a, članove tehničkih odbora te ciljane dionike koji posluju u RH o specifičnim događanjima.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na događanju „12. dani inženjera elektrotehnike – HKIE“ koje je održano u Vodicama od 3. do 5. listopada 2019. godine u organizaciji Hrvatske komore inženjera elektrotehnike. Sudionicima događanja tijekom svečanog otvaranja te tijekom radionica odgovarao je na pitanja povezana s nacionalnom normizacijom i Repozitorijem hrvatskih norma, HRN4You s obzirom da je Hrvatska komora inženjera elektrotehnike, sukladno potpisanom sporazumu s Hrvatskim zavodom za norme, svojim djelatnicima i članovima omogućila pristup Repozitoriju.

Prigodom Svjetskog dana norma 14. listopada 2019. godine HZN je uputio priopćenje hrvatskoj javnosti putem internetskih stranica HZN-a u kojem je prenesena poruka svjetskih organizacija za normizaciju ISO-a, IEC-a i ITU-a pod naslovom „Norme za videotehnologiju povezuju svijet“.

Događanja izvan HZN-a na kojima su djelatnici HZN-a održali izlaganja:

- 42. međunarodni skup MIPRO 2019 – Okrugli stol *IoT rješenja za pametne gradove*, 22. svibnja 2019., u Opatiji, Grand hotel Adriatic, mr. sc. Branko Burazer - Presentacija *IoT normizacija za pametne gradove* u kojoj su predstavljeni najznačajniji rezultati normizacije na svjetskoj, europskoj i nacionalnoj razini povezani s internetom stvari i pametnim gradovima.
- „*Sve na jednom mjestu*“, događanje u organizaciji Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta 1. lipnja 2019. u Prelogu, Multimedijalna dvorana Muzeja Croata Insulanus, dr. sc. Ana Marija Boljanović - Presentacija *Norme i unutarnje tržište*

9.2 Edukacija zainteresiranih strana

Održani su seminari u Hrvatskom zavodu za norme kako bi se olakšao rad novim članovima tehničkih odbora

- Predstavljanje rada u tehničkim odborima HZN/TO-a za članove HZN/TO-a (Opće područje normizacije, OPEN), HZN, 2019-07-12 (izlaganje: Vesna Ferenčak-Brodarić; Martina Broketa)
- Predstavljanje rada u tehničkim odborima HZN/TO-a za članove HZN/TO-a (Područje elektrotehnike, telekomunikacija i informacijske tehnologije, ELITE), HZN, 2019-09-25 (izlaganje: Branko Burazer, Tomislav Šolc, Dinka Ilić Roller, Ivo Andreis i Daniel Rapaić)

10. EUROPSKI PROJEKTI

10.1 Projekt prevođenja harmoniziranih europskih norma na hrvatski jezik (SA/CEN/2019-02 i SA/CLC/2019-02)

Projekt izvornoga naslova *Translation of European standardization documents into Community languages* je nastao u suradnji EK-a i Središnje uprave CEN-a i CENELEC-a (CCMC), a na temelju Okvirnih partnerskih sporazuma te Posebnih sporazuma. Uporište za Projekt je Uredba (EU) br. 1025/2012 o europskoj normizaciji, a uz Hrvatski zavod za norme na projektu SA/CEN/2019-02u periodu od 2019. - 2020. godine sudjeluje 20 nacionalnih normiranih tijela, dok na projektu SA/CLC/2019-02 sudjeluje 18 nacionalnih normiranih tijela. Projekt traje dvije godine, počeo je 1. siječnja 2019. godine i završava 31. prosinca 2020. godine. Struktura financiranja Projekta određena je na način da EK financira 75 % troškova podugovaranja, a u 100 %-tnom iznosu *in-house* prihvatljive aktivnosti (*prevođenje, stručna redaktura i lektura*).. U 2019. godini prevedeno je 19 harmoniziranih norma.

Za prevođenje, stručnu redakturu i lekturu podugovorena je agencija Integra d.o.o. HZN je na ovome projektu suradnju uvjetovao uporabom alata za računalno potpomognuto prevođenje (TRADOS) kako bi, osim konačnih prijevoda norma, dobio i prijevodnu memoriju kao podlogu za izgradnju prijevodne memorije i terminoloških baza za prevođenje norma u budućnosti. Prednost navedenog pristupa sastoji se u povećanju učinkovitosti prevođenja u HZN-u u budućnosti te uspostavljanju ujednačenosti prijevoda pomoću ujednačene terminologije.

Strateška odrednica Europske unije u ovom projektu bila je pojačana potpora poduzećima, prije svega malim i srednjim, u smislu razumijevanja i primjene europskih norma.

11. POSLOVANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

11.1 Ljudski potencijali

Na dan 1. siječnja 2019. godine u HZN-u je bio zaposlen 51 službenik (50 na neodređeno vrijeme i 1 na određeno vrijeme).

Na dan 31. prosinca 2019. godine u HZN-u bila su zaposlena 54 službenika (54 na neodređeno vrijeme), prosječne starosti 48 godina. Jedna službenica je u statusu mirovanja radnog odnosa te nije dio analiziranih podataka.

Prema zastupljenosti spolova, žene su činile 63 %, a muškarci 37 % službenika. Jedna službenica radi u HZN-u (1 VSS) preko programa stručnog osposobljavanja

11.1.1 Izobrazba službenika HZN-a

Djelatnici HZN-a tijekom 2019. godine osposobljavali su se i usavršavali sudjelovanjem na seminarima, konferencijama, radionicama i tečajevima u cilju osnaživanja stručnih znanja, vještina i kompetencija.

U 2019. godini za djelatnike HZN-a, u prvome redu za tehničke tajnike, organiziran je prijenos sljedećih webinarara *10-10 webinars for Technical Body Officers i Webinars for standard drafters*:

- New Legislative Framework (NLF), 2019-02-11
- CEN-CENELEC Copyright Policy, 2019-03-11
- Participation of Small and Medium Enterprises (SMEs) in standardization, 2019-04-10
- Use and justification of normative references for harmonised standards, 2019-05-10
- Public access to documents and communication exchanged with the EU institutions, 2019-06-11
- CEN-CENELEC Innovation Plan, 2019-07-10
- Frankfurt Agreement (FA) - Principles and day-to-day management, 2019-09-10
- Vienna Agreement: day-to-day management, 2019-10-10
- Risk assessment in standards: tool for harmonisation, 2019-11-08
- EU elections - impact for CEN & CENELEC, 2019-12-10

Tijekom 2019. godine održana su i dva webinarara:

- Quarterly IT Tools trainings, 2019-01-31
- Quarterly IT Tools trainings, 2019-05-07

Održana su tri webinarara *for standard drafters*:

- Editing & XML – Preparation of an XML file, 2019-05-23
- Internal Regulations Part 3 – Updates to the latest edition, 2019-09-26
- Changes to the publication procedure – Handling of comments at Formal Vote, 2019-11-05

Ostali webinarari na kojima su prisustvovali djelatnici HZN-a:

- New CENELEC Collaboration Platform, 2019-02-01
- Preparing input for consultation on the Annual Union Work Programme 2020 (AUWP), 2019-02-04
- Good practices for the development of harmonised standards under the Medical Device Directives/Regulations, 2019-02-26

- EU funded standardization work: IPR, commercial and financial implications, 2019-02-28
- Servitization of the manufacturing industry and its impact on standardization, 2019-03-19
- Harmonized data feed kick-off meeting, 2019-10-23
- Addressing climate change adaptation within or across organizations by using the new standard EN ISO 14090, 2019-11-14
- Revised CEN-CENELEC Guide 8 on "Standard essential patents" (SEPs), 2019-11-25
- Best practices of tackling plastics recycling in a Circular Economy by using European Standards, 2019-12-17

Djelatnici HZN-a sudjelovali su na seminarima u Državnoj školi za javnu upravu, Zagreb:

- Europa ukratko - europske i nacionalne politike, 2019-01-28
- Pravo na pristup informacijama, 2019-02-05
- Osobni razvoj, 2019-02-16
- Osobni razvoj 2019-03-15
- Upravljanje promjenama, 2019-04-04
- Odabir ekonomski najpovoljnije ponude, 2019-04-04
- Upravljanje vremenom, 2019-04-30
- Poslovni odmak za kreativni pomak, 2019-05-20
- Komunikacijske vještine, 2019-05-21
- Ponovna uporaba informacija i otvoreni podaci, 2019-05-17
- Prezentacijske tehnike uz korištenje NLP-a, 2019-05-23
- Izgradnja i vođenje tima, 2019-06-05
- Upravljanje projektima, 2019-06-05/06
- NLP tehnike za bolju učinkovitost, 2019-06-12
- NLP tehnike za bolju učinkovitost, 2019-09-12
- Organiziranje i vođenje sastanka, 2019-09-30
- NLP tehnike za bolju učinkovitost, 2019-11-07
- Organizacija i vođenje sastanaka, 2019-12-04

Djelatnici HZN-a su sudjelovali na usavršavanju:

- Seminar iz javne nabave, 2019-03-21/22
- Project management Akademija, Moduli 1-5, Zagreb, od 2019-02-06 do 2019-04-03
- IRCA – Tečaj za vodeće auditore ISO 9001:2015, Tuheljske Toplice, 2019-03-04/08
- IRSA – Halal Certification Implementation and ISO/IEC 17025 General Requirements for the Competence of Testing and Calibration Laboratories, Turska 2019-11-04/08
- Gospodarska zbornica Slovenije, EU strategija za plastiku – obveze sudionika u lancu vrijednosti, Brdo pri Kranju, 2019-11-28
- Dvogodišnji redovni trening za tajnike CEN/TC, Bruxelles 2019-12-12/13 (Biennial CEN-CENELEC Technical Body Officers Seminar) i prisustvovanje dodjeli nagrada za dostignuća u normizaciji Pin Award
- Računovodstveni seminar za proračunske korisnike
- Konferencija Advanced Technology Days 15
- Radionica: Pravilnik o sistematizaciji i organizaciji
- Program usavršavanja u području javne nabave
- Radionica Radno vrijeme, tjedni odmori i godišnji odmori

11.2 Prostor za rad

Prostor za rad Hrvatskog zavoda za norme nalaze su u Ulici grada Vukovara 78 u Zagrebu. Sastoji se od uredskog prostora, dvorana za sastanke tehničkih odbora, normoteke, koji su na odgovarajući način opremljeni informatičkom opremom te pomoćnih prostorija (arhiva i skladište).

11.3 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a

Nezavisna vanjska ocjena sustava kvalitete HZN-a provedena je u prosincu 2019. godine radi provjere usklađenosti s izdanjem norme HRN EN ISO 9001:2015. Tom je ocjenom potvrđena sukladnost sa zahtjevima norme HRN EN ISO 9001:2015 te je potvrđena valjanost certifikata u skladu s navedenom normom. Certifikacijski nadzorni audit provela je certifikacijska tvrtka SGS Adriatica d.o.o.

Certifikat broj HR15/1347 za opseg aktivnosti pripremanje, prihvaćanje, objavljivanje i promicanje hrvatskih norma i drugih dokumenata i publikacija iz područja normizacije te sudjelovanje u europskim i međunarodnim normizacijskim procesima je valjan od 15. srpnja 2018. do 14. srpnja 2021. godine te ostaje na snazi pod uvjetom zadovoljavajućih rezultata nadzornih audita (slika 18). Recertifikacijski audit mora biti obavljen prije 30. lipnja 2021. godine.

Slika 13 – Certifikat sustava upravljanja Hrvatskog zavoda za norme, HRN EN ISO 9001:2015

11.4 Financijski pokazatelji

Za Hrvatski zavod za norme (HZN) glava 04980 u razdjelu Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta planirana su sredstva u ukupnom iznosu 10.854.326,00 kuna u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcije za 2020. i 2021. godinu, koje su usvojene na sjednici Hrvatskog Sabora 3. prosinca 2018. godine, objavljene u Narodnim novinama broj 113 od 17. prosinca 2018. godine.

HZN je izradio financijski plan za 2019. godinu i projekcije za 2020. – 2021. godinu u skladu s odredbama Zakona o proračunu (Narodnim novinama 87/08, 136/12 i 15/15), Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu, Uputama Ministarstva financija za izradu financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za 2019. - 2021. i Uputi nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta s dobivenim limitom. Slijedom navedenog HZN-u je dodijeljen limit u ukupnom iznosu 10.500.000,00 kuna za 2019. godinu, prijedlozi za 2020. godinu i za 2021. godinu iznose po 10.700.000,00 kuna. Limit uključuje rashode poslovanja (skupina konta 3) i rashode za nabavu nefinancijske imovine (skupina konta 4), a koji se financiraju iz izvora 11 - opći prihodi i primici i izvora 12 - sredstva učešća za pomoći. Nastavak projekta prevođenja europskih normativnih dokumenata planiran je za 2019. godinu u ukupnom iznosu 325.000,00 kuna na izvoru 51 te donacija na izvoru 61 u iznosu od 29.326,00 kuna. Projekcija za 2020. godinu na izvoru 559 iznosi 325.000,00 kuna te za 2021. godinu na izvoru 51 iznosi 80.000,00 kuna.

Tablica 14 – Financijski plan HZN-a za 2019. godinu i projekcije za 2020. – 2021. godinu

	PRIJEDLOG PRORAČUNA ZA 2019. (NN 113/2018)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2020. (NN 113/2018)	PROJEKCIJA PRORAČUNA ZA 2021. (NN 113/2018)	IZMJENE I DOPUNE DRŽAVNOG PRORAČUNA ZA 2019. (NN 111/2019)
Planirani prihodi izvor 11 + 12	10.500.000,00	10.700.000,00	10.700.000,00	10.500.000,00
Planirani rashodi izvor 11 + 12	10.500.000,00	10.700.000,00	10.700.000,00	10.500.000,00
Planirani prihodi izvor 51	325.000,00	-	80.000,00	325.000,00
Planirani rashodi izvor 51	325.000,00	-	80.000,00	325.000,00
Planirani prihodi izvor 559	-	325.000,00	-	-
Planirani rashodi izvor 559	-	325.000,00	-	-
Planirani prihodi Izvor 52	-	-	-	7.704,00
Planirani rashodi Izvor 52	-	-	-	7.704,00
Planirani prihodi Izvor 61	29.326,00	-	-	29.326,00
Planirani rashodi Izvor 61	29.326,00	-	-	29.326,00
Sveukupno	10.854.326,00	11.025.000,00	10.780.000,00	10.862.030,00

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 14. studenog 2019. godine donio Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcija za 2020. i 2021. godinu (NN 111/2019 od 19.11.2019.).

U navedenim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu Hrvatski zavod za norme napravio je preraspodjelu sredstava u ukupnom iznosu 995.000,00 kuna unutar limita općih prihoda i primitaka, ukupnih rashoda glave kako bi do kraja godine podmirio sve obveze i isplatio sve rashode za zaposlene te unio novi izvor 52 Ostale pomoći i darovnice – stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa jer je tokom travnja zaposlena jedna osoba na stručno osposobljavanje i Hrvatski zavod za zapošljavanje je doznačio sredstva za isplatu doprinosa. Nakon rebalansa, proračun za HZN iznosio je ukupno 10.862.030,00 kuna.

11.4.1 PRIHODI

HZN je tokom 2019. godine ostvario slijedeće prihode:

- aktivnost A651002 Administracija i upravljanje Hrvatskog zavoda za norme
 - izvor 11 - iznos od 9.080.733,56 kuna

- izvor 52 - iznos od 7.704,60 kuna
 - izvor 51 - iznos od 6.635,53 kuna, odnosno ukupno 9.095.073,69 kuna
2. kapitalni projekt K651011 Informatizacija
- izvor 11 – iznos od 821.717,60 kuna
3. aktivnost A651013 Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo
- izvor 12 – iznos od 110.000,00 kuna
 - Izvor 51 - iznos od 158.535,00 kuna, odnosno ukupno 268.535,00 kuna.

Sveukupno ostvareni prihodi iznose 10.185.326,29 kuna.

Aktivnost A 651002 i K651011 su aktivnosti putem kojih HZN provodi svoju redovitu djelatnost.

Aktivnost A651013 Projekt prevođenja norma za EU zakonodavstvo otvorena je u 2017. godini na izvoru 51 i izvoru 12. Na navedenu aktivnost tijekom 2019. godine doznačena su sredstva za predfinanciranje (*Step 0*) u ukupnom iznosu 324.444,08 kuna sukladno *Posebnim ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava za prevođenje („specific grant for translation action“)* SA/CEN/2019-02 i SA/CENELEC/2019-02 koji se odnose na projekte Prevođenja europskih normativnih dokumenata, a koji su zaključeni između Europske komisije (EK), Europskoga odbora za normizaciju (CEN) i Europskoga odbora za elektrotehničku normizaciju (CENELEC).

Na temelju obavljanja poslova redovite djelatnosti, naplaćeno je 2.835.310,70 kuna što predstavlja 100 % naplaćenosti. Prihodi koje HZN ostvaruje prodajom norma, naplatom članarina i drugim aktivnostima uplaćuju se u Državnu riznicu pod šifrom 5681, vode se samo u evidencijama HZN-a i na stavci prihoda 65219 u sustavu Državne riznice. Duple uplate ili krive uplate na kraju 2019. godine iznose 2.998,77 kuna, povrat će se izvršiti u 2020. godini rješenjem Ministarstva financija, temeljem članka 17. Zakona o izvršenju Državnog proračuna RH za 2019. godinu jer se pogrešno ili više uplaćeni prihodi u Proračun vraćaju uplatiteljima na teret tih prihoda.

11.4.2 RASHODI

Ukupno planirani rashodi poslovanja za 2019. godinu iznose 10.862.030,00 kuna. Od ukupno planiranih rashoda 96 % predstavlja izvor 11 – opći prihodi i primici dok ostatak čini projekt koji se financira iz izvora 12 i 51 te donacija – izvor 61 i izvor 52 stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa.

Zaključno s 31. prosincem 2019. godine ukupni rashodi prema podacima iz Obrasca PR-RAS Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima iznose 10.198.699,72 kuna (AOP 630). Prema Sustavu državne riznice ukupni rashodi iznose 10.182.748,93 kuna, razlika u iznosu od 15.950,79 kuna se sastoji od ulaznih računa primljenih u siječnju 2020. godine a odnose se na rashode 2019. godine.

Rashodi poslovanja su rashodi (prema izvršenju iz sustava državne riznice):

- 6.208.190,00 kuna rashodi za zaposlene (računi iz računskog plana 31),
- 3.230.977,02 kuna materijalni rashodi (računi iz računskog plana 32),
- 2.214,43 kuna financijski rashodi (iz računskog plana 34),
- 741.367,48 kuna rashodi za nabavu dugotrajne imovine (iz računskog plana 42).

Rashodi za zaposlene izvršeni su u ukupnom iznosu 6.208.190,00 kuna i čine 61 % ukupno izvršenih rashoda. Sve je plaćeno iz izvora 11 – Opći prihodi i primici. Rashodi za zaposlene obračunati su i plaćeni prema Zakonu o plaćama u javnim službama i propisanoj proračunskoj osnovici.

Materijalni rashodi – računi iz računskog plana 32 izvršeni su u ukupnom iznosu 3.230.977,02 kuna i čine 32 % ukupno izvršenih rashoda. Iz izvora 11 plaćeno je 2.950.679,25 kuna, iz izvora 12 plaćeno je 110.000,00 kuna, iz izvora 51 plaćeno je 165.170,53 kune, iz izvora 52 plaćeno je 4.836,78 kuna i iz izvora 61 plaćeno je 290,46 kuna.

Značajan udio u materijalnim rashodima čini stavka za plaćanje međunarodnih članarina. Naime, međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama plaćaju se godišnje članarine slijedom činjenice da je HZN punopravni

član Europskog odbora za normizaciju (CEN), Europskog odbor za elektrotehničku normizaciju (CENELEC), Europskog instituta za telekomunikacijske norme (ETSI), Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO) i Međunarodnog elektrotehničkog povjerenstva (IEC). Udio plaćenih članarina u ukupno izvršenim materijalnim rashodima iznosi 37 %, a njihov udio u ukupno izvršenim rashodima poslovanja iznosi 12 %. Osim plaćanja međunarodnih i europskih članarina, HZN ima obvezu podmirenja rashoda koji nastaju prilikom narudžba međunarodnih norma (ISO, IEC), njemačkih norma (DIN), britanskih (BS), granskih norma (ASTM) te norma drugih normiranih tijela koje HZN pribavlja radi daljnje prodaje korisnicima u Republici Hrvatskoj. Ostale značajnije stavke materijalnih rashoda odnose se na rashode za službena putovanja, naknada prijevoza za zaposlene, uredski materijal, usluge telefona i poštarine, usluge tekućeg održavanja opreme, najam licenci, intelektualne usluge (izvor 12 i 51), računalne usluge i dr. Sve te usluge povezane su s redovitim poslovanjem HZN-a i nije bilo značajnijih odstupanja u odnosu na izvršenje prošle godine.

Financijski rashodi u iznosu od 2.214,43 kune plaćeni su iz izvora 11.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine realiziraju se u okviru kapitalnog projekta K651011 – Informatizacija zavoda i aktivnosti administracije Zavoda A651002 izvršeni su u iznosu 741.367,48 kuna iz izvora 11. U ukupno izvršenom proračunu udio izvršenih rashoda za nabavu nefinancijske imovine iznosi oko 7 %. HZN je tijekom 2019. godine nabavio 18 računala i 10 monitora kojima je zamijenio dio zastarjele i nefunkcionalne opreme. Također je nastavljeno ulaganje u računalne programe prema financijskim mogućnostima, i to u programsko rješenje za organizaciju podrške korisnicima (helpdesk), nadogradnju sustava za e-prodaju norma kao i programsko rješenje za integraciju DRM servisa.

Tablica 15 - Rekapitulacija prihoda i rashoda Hrvatskog zavoda za norme u 2019. godini

PRIHODI I RASHODI	STAVKA	IZNOS
Prihodi obrazac PR-RAS	6	10.185.326,29
Rashodi obrazac PR-RAS	3+4	10.198.699,72
Razlika prihoda i rashoda 2019.	9	- 13.373,43
Višak prihoda i primitaka preneseni iz 2018.	9	29.326,62
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	9	15.953,19

Osim financijskih obveza, HZN izvršava i obveze izvještavanja povezane s financijskim poslovanjem prema svim nadležnim institucijama: Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta, FINA-i i Državnom uredu za reviziju, Državnom zavodu za statistiku i ostalim institucijama na poziv te ih predaje u zakonskom roku.

Financijski izvještaji HZN-a za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine sastavljeni su u skladu sa Zakonom o proračunu, Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu te sukladno Okružnici Ministarstva financija od 9. siječnja 2020. godine.

HZN zaključno s 31. prosincem 2019. godine u svojim evidencijama nema ugovornih odnosa i slično koji, uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično), također nema evidentiranih sudskih sporova u tijeku.

Broj: HZN-10-9/2020-IBO-3
Zagreb, 30. travnja 2020.

RAVNATELJ
Igor Božičević

